

Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1997-1998¹

Leen CHARLES & Marie Christine LALEMAN²

Inhoud

Inventarissen, archiefbeschrijvingen, repertoria, bibliografieën (1118-1130), Archeologische kronieken (1131-1136), Algemeen (1137-1151), Prehistorie, Romeinse en Merovingische tijden (1152-1157), Middeleeuwen (1158-1184), Moderne Tijden (1185-1199), Hedendaagse tijd (1200-1225), Industriële archeologie (1226-1233), Kerkgeschiedenis, kloosters (1234-1247), Gebouwen, monumenten, stadsbeeld (1248-1298), Kunst, cultuur (1299-1311), Materiële cultuur (1312-1314), Heemkunde, volkskunde, genealogie (1315-1346), Biografieën (1347-1365).

Inventarissen, archiefbeschrijvingen, repertoria, bibliografieën

1118. CHARLES L., R. DE HERDT & M.C. LALEMAN, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1996-1997*, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LI, (1997), p. 229-281.

1119. DE CONINCK R., *Overzichtslijst van het archief van SM Het Licht, (AMSAB-Werkinstrumenten 8)*, Gent, 1997, 204 blz. Voor een bespreking van het belang van deze inventaris verwijzen we naar CREVE P., *Overzichtslijst van het archief van SM het Licht*, in *Brood & Rozen. Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen*, (1998), nr. 1, p. 51.

1120. DE MEULEMEESTER J., *Archaeologia Mediaevalis. Index locorum et autorum vol. 1-20 (1978-1997)*, Tervuren/Namur, 1998, 22 blz.

1121. DEMUYNCK G., *De landboeken van Drogen en de reconstructie van oude perceelskaarten*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 3-4, p. 97-102. De auteur beschrijft de landboeken van Drogen en Baarle, evenals de vele gebruikboeken of leggers (bezittingen gegroepeerd per inwoner), bewaard in het Rijksarchief te Gent, en analyseert hun nut bij de reconstructie van de oude perceelskaarten. De auteur maakt hierbij tevens gebruik van de werkdocumenten van wijlen G. Schmoek door de familie na zijn dood in het Rijksarchief gedeponeed.

¹ Deze bibliografie werd afgesloten per 31/8/1998. Ten einde een zo groot mogelijke volledigheid van de bijdragen te kunnen verwezenlijken, roepen we graag de auteurs op overdrukjes van hun werk te bezorgen aan het Stadsarchief, Abrahamstraat 13, 9000 Gent. Deze bijdragen worden dan in de bibliotheek van het Stadsarchief opgenomen.

² Respectievelijk Stadsarchivaris a.i. (Abrahamstraat 13, 9000 Gent, 09/2253253) en Stadsarcheoloog (Hof van Ryhove, Onderstraat 20, 9000 Gent, 09/2239977; 09/2239922).

1122. DE WIN P., *Inventaris van de feodale schandpalen op Belgisch grondgebied. Deel II. Provincies Oost- en West-Vlaanderen, (Juris Scripta Historica, X)*, Brussel, 1996, 209 blz en 146 afb. Behandelt onder andere voor Gent: de verdwenen "stok aan de Vismarkt", het Pellorijn aan de Groentenmarkt, de schandpaal en het schavot op de Korenmarkt, aan het Stadhuis, aan het Gravensteen.

1123. JOSEPH S., T. SCHWILDEN & M.C. CLAES, *Directory of Photographers in Belgium 1839-1905, (Museum voor Fotografie)*, Antwerpen, 1997, 2 dln. Een eerste tekstdeel vormt een naslagwerk over fotografen die in België actief zijn geweest in de 19de eeuw, alfabetisch gerangschikt. Waar mogelijk worden de opeenvolgende adressen van de ateliers gegeven, de activiteitsjaren en eventuele gegevens omtrent geboorte en overlijden. Een tweede boekdeel bevat een aantal kenmerkende foto's uit de 19de eeuw.

1124. NUYTTENS M., *Bronnen voor de geschiedenis van het Meetjesland in het Rijksarchief te Brugge*, in BASTIAEN F., E. DE SMET, P. LAROY, H. NOTTEBOOM & W. NOTTEBOOM (red.), *Vriendenboek Luc Stockman*, Aalter, 1998, p. 245-249.

1125. PREVENIER W. & B. AUGUSTYN (eds.), *De gewestelijke en lokale overheidsinstellingen in Vlaanderen tot 1795, (Algemeen Rijksarchief)*, Brussel, 1997, 643 blz. Basispublicatie waarin een overzicht wordt geboden van alle gewestelijke en lokale overheidsinstellingen in Vlaanderen tot aan de Franse overheersing van onze gewesten in 1795. Bij de gewestelijke overheidsinstellingen gaat de aandacht uit naar het territorium, de vorst, het leger, de volksvertegenwoordiging, de politieke en gerechtelijke en de financiële instellingen. Bij de lokale instellingen worden achtereenvolgens de steden toegelicht (Gent, Brugge, Ieper), de burggraafschappen en de kasselrijen, de plattelands-gemeenschappen waaronder parochies en heerlijkheden en de instellingen voor landschapsbeheer (jacht, bedijking, bosbouw). Per instelling wordt geboden: een historisch overzicht, de organisatie en de bevoegdheden, een bibliografie, de bronnenpublicaties, de archieven en de toegangen. Voor Gent verwijzen we naar de fundamentele bijdrage van DECAVELE J., *Bestuursinstellingen van de stad Gent (einde 11de eeuw-1795) (277-322)*.

1126. PELEMAN L., *Oudste penningkohieren van Sint-Niklaas bewerkt*, in *Archivaria*, 3, (1988), nr. 8, p. 63-67. Bespreking van een belangrijke 16de-eeuwse bron waarvan het origineel in het Gentse Stadsarchief wordt bewaard. Geïllustreerd.

1127. STEVENS W., *Het Archief van de Raad van Vlaanderen: een onmisbare bron voor plaatselijke geschiedenis*, in BASTIAEN F., E. DE SMET, P. LAROY, H. NOTTEBOOM & W. NOTTEBOOM (red.), *Vriendenboek Luc Stockman*, Aalter, 1998, p. 251-264.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1128. VAN WINTER J.M., *Sources concerning the Hospitallers of St John in the Netherlands 14th-18th centuries*, (*Studies in the history of Christian Thought*, LXXX), Leiden, 1998, 821 blz. Tekstuitgave van diverse bronnen inzake de johannieters in de Nederlanden (14de-18de eeuw), met uitgebreid kritisch apparaat en diverse indices. In het Gentse Stadsarchief wordt een renterol (1368) van het Sint-Catharinaconvent (Utrecht) bewaard in het familiefonds Surmond de Volsberghe. De tekst van het handschrift (151 folio's) wordt in extenso weergegeven (193-387).

1129. VELLE K., *Gevangenisarchieven als bron voor de familiegeschiedenis*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 6, p. 217-231. Geïllustreerd.

1130. VELLE K. & E. MUYS, *Het archief van het Vredegerecht als bron voor familiekunde*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 2, p. 41-62. De bijdrage behandelt het Vredegerecht als instelling en analyseert de diverse bronnen in het archief van de griffier in functie van de familiekunde: de burgerlijke zaken, het repertorium, de akten van familieraad, de voogdijstaat en andere akten, de vonnissen in strafzaken; er wordt tevens aandacht besteed aan de eigentijdse toegangen. Geïllustreerd.

Archeologische kronieken

1131. BASTIAENS J., K. DEFORCE, G. MINNAERT, L. MEERSSCHAERT en C. VERBRUGGEN, *Archeobotanisch onderzoek van Zandig Vlaanderen in de Romeinse periode*, in *Romeinendag*, Brussel, 1998, p. 27-28.

1132. DELLART S., *Menapiër onder de Botermarkt*, in *Gent Universiteit*, 12, (1998), nr. 4, p. 10-12. Beknopte tekst over de vondst van een Gallo-Romeins brandrestengraf onder de Botermarkt, samengesteld op basis van een interview met Prof. Dr. H. Thoen, Universiteit Gent. Geïllustreerd.

1133. DEMETER S., J. DE MEULEMEESTER, A. DE POORTER, M.C. LALEMAN & A. MATTHYS (eds.), *Archaeologia Mediaevalis. Middeleeuwse Archeologie in België en aangrenzende gebieden*, Namen, 1998, 84 blz. Verslagboek van de 21ste editie van de studiedagen rond middeleeuwse archeologie in België.

1134. LALEMAN M.C., G. STOOPS & G. VERMEIREN, *Stadsarcheologisch onderzoek in Gent (O.VI.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, Namur, 1989, nr. 21, p. 71-73. Beknopt overzicht van het stadsarcheologisch onderzoek in Gent in 1997, met onder meer de opgravingen op de Botermarkt, het Goudenleeuwplein en de Kouter.

1135. VAN STRYDONCK M., V. HENDRIX, M. LANDRIE, K. VAN DER BORG, A. DE JONG, C. ALDERIESTEN & E. KEPPENS, *Royal Institute of*

cultural heritage. Radiocarbon dates XVI, Brussel, 1998, 59 blz. Met vermelding van radiokoolstofdateringen op bodemmonsters afkomstig van de opgravingen op het Emile Braunplein (tracé van de voormalige Korte Ridderstraat).

1136. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20, (1996), nr. 4, p. 43-49. Mededeling van archeologische bevindingen en vondsten: restanten van huizen vanaf de late Middeleeuwen langsheen de voormalige Korte Ridderstraat (Emile Braunplein), steenhouwersmerken uit het midden van de 18de eeuw op hardsteen (Goudenleeuwplein 3), middeleeuwse huisresten onder het Stadhuis (Hoogpoort 58), middeleeuwse bouwresten en restanten van polychrome wandafwerkingen in de Sint-Niklaaskerk (Korenmarkt), middeleeuwse en post-middeleeuwse muurresten en gebouwsporen in het Gravensteen (Sint-Veerleplein), en een post-middeleeuwse waterput in het Hotel d'Hane Steenhuyse (Veldstraat 51-55). Geïllustreerd.

Algemeen

1137. BOUCKENOOGHE H., *Het meisjesonderwijs in Gent tijdens het Ancien Regime*, in *Jaarboek Heemkundige Kring De Oost-Oudburg*, 1997, 34, p. 15-100

1138. CAPITEYN A., *1350 jaar Gent, de Gentenaars en hun amusement*, in *Waar is de tijd*, (1997), nr. 2, p. 35-36. Geïllustreerd.

1139. DEBUCKR. (†), *Gentse memoriedagen: 3-4-5-6-7 april*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 217-219. Met gegevens voor 1405, 1477, 1593, 1660, 1738, 1787, 1793, 1815, 1834, 1839, 1872, 1899, 1906, 1911 en 1936.

1140. DE BUCK R. (†), *Gentse memoriedagen: 1-2 april*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 3, p. 156-158. Met gegevens op deze dagen in 1302, 1497, 1812, 1814, 1831, 1837, 1844, 1860 en 1887.

1141. DECAVELE J. & D. VANACKER, *1350 jaar Gentenaars en hun rechtvaardige rechters*, in *Waar is de tijd*, (1998), nr. 4, p. 82-103. Geïllustreerd.

1142. DECAVELE J. & D. VANACKER, *1350 jaar Gentenaars en hun wapengekletter*, in *Waar is de tijd*, (1998), nr. 5, p. 106-127. Geïllustreerd

1143. HUET L. & J. GRIETEN, *Oude meesteressen. Vrouwelijke kunstenaars in de Nederlanden*, Leuven, 1998, 231 blz. Studie die de rol belicht van de vrouwelijke kunstenaars in de noordelijke en zuidelijke Nederlanden. Voor Gent zijn de bijdragen van belang over de schilderende zus van de gebroeders Van Eyck en over miniaturiste Clara de Keysere (ca. 1470-1545). Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1144. LIS C. & H. SOLY (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen*, (Centrum voor de Studie van Preindustriële Productieprocessen en Arbeidsverhoudingen), 1997, 333 blz. Grensoverschrijdende studies omtrent de rol van de ambachtsgilden in het economisch en maatschappelijk leven.

1145. MARECHAL G., *1350 jaar Gent, de Gentenaars en hun zieken*, in *Waar is de tijd*, (1998), nr. 7, p. 154-184. Geïllustreerd.

1146. SCHENKEVELD-VAN DER DUSSEN R. (red.), *Met en zonder lauwkerkrans. Schrijvende vrouwen uit de vroegmoderne tijd 1550-1850: van Anna Bijns tot Elise van Calcar*, Amsterdam, 1997, 970 blz. Basisstudie over de schrijvende vrouwen in het verleden, zowel in noordelijke als in zuidelijke Nederlanden. Er wordt onder meer onderzocht in welke positie deze vrouwen verkeerden, wat hun publicatiemogelijkheden waren, de genres, en de voorwaarden tot het schrijverschap. Het grootste gedeelte van deze studie behandelt evenwel 160 biografieën en bloemlezingen van schrijvende vrouwen. Voor Gent komt bijvoorbeeld aan bod **Soetken Van Den Houte** (Oudenaarde-Gent 1560) veroordeeld als ketters schrijfster, de Latijnse dichteres **Johanna Othonia** (Gent ? 1560 - Straatsburg 1617), zuster **Vanden Kerchove** (Gent, omstreeks 1650 werkzaam), **Livina Sanders** (Temse 1629 - Gent 1652), begijntje **M. H. van Onze-Lieve-Vrouw ter Hooie** (werkzaam in Gent omstreeks 1698), de naar het noorden uitgeweken gereformeerde **Isabella De Moerloose** (Gent 1661- na 1712), **Maria De Smet** (Deinze 1810 - Gent 1886), **Sophie Fredericq** (Nevele 1819 - Gent 1895), **Rosalie Loveling** (Nevele 1834 - 1875) en **Virginie Loveling** (Nevele 1836 - Gent 1923). Geïllustreerd.

1147. TRIEST M., *Het besloten hof. Begijnen in de Zuidelijke Nederlanden*, Leuven, 1998, 256 blz. Studie van het verschijnsel begijnhof in de Lage Landen, met ruime aandacht voor de organisatie van het leven in het begijnhof op zakelijk, cultureel en economisch vlak. De auteur onderzoekt tevens de vraag of er sprake is van een relatie tussen de geest van de begijnen en de eerste feministen. Geïllustreerd.

1148. VANDE WIELEJ., *1350 jaar Gent, de Gentenaars en hun handelaars*, in *Waar is de tijd*, Zwolle, 1998, nr. 10, p. 227-247.

1149. VAN ISTERDAEL H., *De instellingen van de kasselrijen van Oudenaarde (13e- eeuw-1796)*, in *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde*, 35, (1998), p. 137-213. De auteur behandelt in deze bijdrage over de instellingen zowel de territoriale samenstelling van de kasselrijen als de diverse functies, zoals de hoogpointers, de leden van het kasselrijcollege en in laatste instantie het Siège van de Jacht.

1150. VAN WERVEKE A., *Oudheidkundige Kroniek - De Straf van den Put*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 220-221. Heruitgave van een

bijdrage uit 1922 over het strafrecht in de middeleeuwen en de moderne tijd te Gent.

1151. VANACKERD., *1350 jaar Gent, de Gentenaars en hun haven, in Waar is de tijd*, (1997), nr. 3, p. 59-79. Geïllustreerd.

Prehistorie, Romeinse en Merovingische tijden

1152. CROMBE P., Y. PERDAEN en J. SERGEANT, *Le gisement mésolithique ancien de Verrebroek: campagne 1997*, in *Notae Prehistoricae*, (1997), nr. 17, p. 85-92. Verslag van de opgravingen 1997 op de best onderzochte mesolithische site in onze gewesten, met gegevens over de ruimtelijke organisatie van de structuren, hun 'menselijke' betekenis en een eerste voorstel van chronologie. Geïllustreerd.

1153. DE CLERCQ W., *Onbekend is onbemind. De vroege Middeleeuwen in het westen en het noordwesten van Oost-Vlaanderen gezien vanuit archeologisch perspectief*, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LI, (1997), p. 21-36. Aan de hand van enkele sites met vroeg-middeleeuwse archeologica, onder meer in Bachte-Maria-Lerne, Vosselare, Nevele, Drongen, Aalter, Maldegem, Adegem, Merendree en Ursel brengt de auteur een *status quaestionis* over de bewoning in de vroeg-middeleeuwse tijd voor het noordwesten van het huidige Oost-Vlaanderen. Geïllustreerd.

1154. DEGRENDELE K. & C. VERBRUGGEN, *Localisatie van de Romeinse bewoning in lemig en zandlemig Vlaanderen*, in *Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde. Handelingen*, 8, (1997), p. 169-188.

1155. VAN DER WERFF J.H., H. THOEN en R.M. VAN DIERENDONCK, *Scheldevallei-amforen. Belgisch bier voor Bataven en Cananefaten?* in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LI, (1997), p. 1-19. Bijdrage over rode amforen uit de Romeinse tijd, waarvan wordt vermoed dat ze in het Scheldegebied of het Waasland werden geproduceerd. Wellicht deden ze dienst als verpakkingsmateriaal. In dit verband blijven verscheidene mogelijkheden open, maar bier maakt veel kans. De verspreiding van deze amforen, ook in Noord-Nederland, geeft er inzicht in het goederenverkeer naar civiele en militaire nederzettingen. Geïllustreerd.

1156. VAN DOORSELAER A., *Rond brandrestengraven in Menapisch gebied*, in *Romeinendag*, Brussel, 1998, p. 21-24. Beknopte toelichting over bijzettingsgewoonten in het Scheldegebied aan de hand van archeologische vaststellingen en behandeling van de vraagstelling rond continuïteit naar de vroege Middeleeuwen toe. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1157. VAN RECHEM H., *Gepolijste bijlen in Oost- en West-Vlaanderen en Henegouwen in hun West-Europese context*, in *Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde. Handelingen*, 8, (1997), p. 159-168.

Middeleeuwen

1158. BALTHAU E., *Buitenstedelijk grondbezit ten oosten van Gent op het einde van de 13de eeuw: de goederen van Maria van Wetteren, echtgenote van Boudewijn De Pape*, in *Castellum*, 12, (1995), nr. 2, p. 3-22.

1159. BALTHAU E., *Hoofdcijnsplichtigen van de Gentse Sint-Pietersabdij in Laarne en Kalken in het midden en de tweede helft van de 13de eeuw*, in *Castellum*, 14, (1997), nr. 4, p. 3-30. De auteur bespreekt de lijst van de hoofdcijnsplichtigen (Rijksarchief Gent, Fonds Sint-Baafs en Bisdome, K 2556) waarvan de tekst *in extenso* in bijlage wordt afgedrukt, samen met enkele stambomen van personen die erin werden opgenomen.

1160. BEYAERT M., *Quelques problèmes de développement des armes à feu non portatives au moyen âge*, in *Military Studies in Medieval Europe*, (*Papers Medieval Europe*, nr. 11), Brugge, 1997, p. 71-82. De auteur gaat dieper in op een aantal aspecten van de eerste vuurwapens in Noordwest-Europa en hun ontwikkeling vanaf het begin van de 14de tot de 18de eeuw. De bijdrage handelt onder meer over het uitzicht, de typologie, de vervaardiging, het gebruik en het transport van vuurmonden en enkele kleinere types van geschut. Ook de vervaardiging van kruut, en de ontwikkeling op dat vlak, komen uitgebreid aan bod. De inhoud wordt ondersteund door verwijzingen naar eigentijdse archivalische en iconografische bronnen. Met verwijzing naar de Gentse Dulle Griet. Geïllustreerd.

1161. BLOCKMANS W. & W. PREVENIER, *De Bourgondiërs. De Nederlanden op weg naar eenheid 1384-1530*, Amsterdam, 1998, 288 blz. Studie van de vorming van een autonome staat in de Nederlanden door de hertogen van Bourgondië. Met verwijzingen naar Gent. Geïllustreerd.

1162. BOONE M., *Destroying and reconstructing the City. The inculcation and arrogation of princely power in the Burgundian-Habsburg Netherlands (14th-16th centuries)*, in GOSMAN M., A. VANDERJAGT & J. VEENSTRA (eds.), *The propagation of Power in the Medieval West. Selected Proceedings of the International Conference Groningen 20-23 November 1996*, (*Mediaevalia Groningana*, XXIII), Groningen, 1997, p. 1-33.

1163. BOONE M., *Les gens de métiers à l'époque corporative à Gand et les litiges professionnels (1350-1450)*, in BOONE M. & M. PRAK (eds.), *Statuts individuels, statuts corporatifs et statuts judiciaires dans les villes européennes (moyen âge et temps modernes). Individual, corporate and judicial status in*

European cities (late middle ages and early modern period), Leuven, 1996, p. 23-47.

1164. BOONE M., S. CERUTTI, R. DESCIMON & M. PRAK, *Introduction: citizenship between individual and community, 14th-18th centuries*, in BOONE M. & M. PRAK (eds.), *Statuts individuels, statuts corporatifs et statuts judiciaires dans les villes européennes (moyen âge et temps modernes). Individual, corporate and judicial status in European cities (late middle ages and early modern period)*, Leuven, 1996, p. 3-10.

1165. BOONE M. & T. DE HEMPTINNE, *Espace urbain et ambitions princières: les présences matérielles de l'autorité princière dans le Gand médiéval (12e siècle-1540)*, in PARAVICINI W. (ed.), *Zeremoniell und Raum. 4. Symposium der Residenzen-Kommission der Akademie der Wissenschaften in Göttingen, (Residenzenforschung, 6)*, Sigmaringen, 1997, p. 279-304. Geïllustreerd.

1166. CURVEILLER S., *Territorialités, institutions et sources fiscales en Flandre maritime au Moyen Age*, in *Revue du Nord*, LXXIX, (1997), nr. 322, p. 897-919. Met tabellen en kaartmateriaal.

1167. DE BRUIJN M.W.J., *Husinghe ende hofstede. Een institutioneel-geografische studie van de rechtspraak over onroerend goed in de stad Utrecht in de middeleeuwen*, (Stichting Historische Reeks, 18), Utrecht, 1994, 464 blz. Met verwijzingen naar Gent inzake het fenomeen van de stadscijzen.

1168. DE BUCK R. (†), *Middeleeuwse katapulten te Gent (1280-1336)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 2, p. 72-83. Overzicht van enkele types schiettuig zoals de blijde, de springaal, het engien en de bankboog. Geïllustreerd.

1169. DE CORTE M., *Armen aan tafel. Middeleeuwse armenzorg in onze gewesten*, Gent, z.d., 104 blz. Studie van de middeleeuwse armentafels.

1170. DE PARMENTIER E., *Architecturale ruimte en bewegingsvrijheid van de vrouw in laatmiddeleeuwse Gentse religieuze en caritatieve instellingen*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LI, (1997), p. 77-111. Vernieuwende analyse van de samenhang tussen enerzijds de nagevolgde regels van religieuze en caritatieve instellingen en anderzijds de architectonische vertaling hiervan.

1171. DERVILLE A., *L'urbanisation de la Flandre wallone d'après les Enquêtes fiscales (1449-1549)*, in *Revue de Nord*, LXXIX, (1997), nr. 320-320, p. 295-302. In deze bijdrage wordt de bevolkingssituatie en -aantallen in de Noordfranse steden vergeleken met de Vlaamse. Nogal wat aandacht gaat naar het terminologisch onderscheid inzake de termen die de bronnen hanteren om

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

bijvoorbeeld het onderscheid tussen stad en dorp te definiëren. Met verwijzingen naar Gent.

1172. DUMOLYN J., *De Brugse opstand van 1436-1438*, (*Standen en Landen*, CI), 1998, 381 blz. Studie van de conflictueuze jaren waarin Gent en Brugge de wapens tegen elkaar opnamen. Met kritisch apparaat, bijlagen en ruime indices op persoons- en plaatsnamen.

1173. DUMOULIN J., *La paroisse urbaine à la fin du moyen âge. Le cas de quatre villes de l'ancien diocèse de Tournai: Bruges, Gand, Lille et Tournai*, in COUTIEZ Y. & D. VAN OVERSTRAETEN (eds.), *La paroisse en questions. Actes du colloque de Saint-Ghislain, 25 novembre 1995*, 1997, p. 95-108. Bijzondere aandacht gaat - naast de specifiek religieuze aspecten- naar de organisatie van het onderwijs en de liefdadigheid (armentafels en godshuizen).

1174. HAQUETTE B., *Des lices et des joncs: rivière et draperies de la vallée de la Lys à la fin du Moyen Age*, in *Revue du Nord*, LXXIX, (1997), nr. 322, p. 859-882. Bijdrage over de evolutie van de lakennijverheid in het stroombekken van de Leie. Met kaartmateriaal.

1175. HEIRBAUTD., *De procedure tot overdracht van onroerende goederen in het oud-Vlaamse recht: enkele feodale voorbeelden uit de dertiende eeuw*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LI, (1997), p. 37-59. Overzicht van de juridische handelingen die gesteld werden bij de overdracht van onroerende goederen. Het geheel van procedures wordt verhelderd aan de hand van overzichtelijke schema's.

1176. HOWELL M. & M. BOONE, *Becoming early modern in the late medieval Low Countries*, in *Urban History*, 26, (1996), nr. 3, p. 300-324.

1177. LYON B., *The infrastructure and purpose of an English medieval fleet in the first phase of the hundred years' war (1338-1340)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LI, (1997), p. 61-76. Met tabellen.

1178. MONBALLYU J., *De invoering van bezitsvorderingen in het Vlaamse recht (1350-1420)*, in *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis*, 65, (1997), nr. 3, p. 299-320. Het fenomeen van de bezitsvordering duikt voor het eerst op bij de Raad van Vlaanderen (1386). Bij de Audiëntie van de graven van Vlaanderen was van bezitsvordering geen sprake. Met verwijzingen naar Gent.

1179. OPSOMMER R., *Enkele aspecten van het leenrecht in Vlaanderen*, in *De Leiegouw*, 40, (1998), nr. 1, p. 85-98. De studie besteedt aandacht aan de leenrechterlijke administratie, het leenerfrecht, het leenrechterlijke huwelijksvermogensrecht en de leenverkoop. Met verwijzingen naar Gent.

1180. SCHEEPSMA W., *Deemoed en devotie. De koorvrouwen van Windesheim en hun geschriften*, (*Nederlandse literatuur en cultuur in de Middeleeuwen*, 17), 1997, 392 blz. Basisstudie met overwegend Nederlandse oriëntatie. Evenwel voor Gent van belang omwille van de beschrijving van de vestiging van de priorij Galilea en de behandeling van het werk van Alijt Bake, voormalige priorin van Galilea (15de eeuw). Met bijlagen, bibliografisch overzicht en uitgebreide registers op personen en plaatsnamen, evenals op archivalia en handschriften. Geïllustreerd.

1181. SOMME M., *Les approvisionnements en vin de la cour de Bourgogne au XVe siècle sous Philippe le Bon*, in *Revue du Nord*, LXXIX, (1997), nr. 322, p. 949-968. Met kaartmateriaal, tabellen en drie bijlagen.

1182. STABEL P., *Ambachten en textielondernemers in kleine Vlaamse steden tijdens de overgang van Middeleeuwen naar Nieuwe Tijd*, in LIS C. & H. SOLY (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen* (Centrum voor de Studie van Preïndustriële Productieprocessen en Arbeidsverhoudingen), 1997, p. 79-98.

1183. STABEL P., *'Dmeeste, oirboirlixste ende proffitelixste let ende neringhe'. Een kwantitatieve benadering van de lakenproductie in het laat-middeleeuwse en vroegmoderne Vlaanderen*, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, LI, (1997), p. 113-153.

1184. VAN BRUAENE A.L., *De Gentse Memorieboeken als spiegel van stedelijk historisch bewustzijn (14de tot 16de eeuw)*, (*Verhandelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde van Gent*, 22), Gent, 1998, 390 blz.

Moderne tijden

1185. BLONDE B., *Steenwegen, transportkosten, tijdsbesef, economische ontwikkeling en verkeerscongestie in de eeuw van de Verlichting. Het voorbeeld van de Brabantse steenwegen*, in *Tijdschrift voor Ecologische Geschiedenis*, 2, (1997), nr. 1, p. 18-26. Bijdrage over de ontwikkeling van het fenomeen van de steenwegen in Brabant in het licht van de economische ontwikkeling. Met verwijzingen naar Gent. Geïllustreerd.

1186. DAMBRUYNE J., *Pracht noch praal. De Gentse ambachtsgilden en hun materiële cultuur tijdens de eerste helft van de 16de eeuw*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXXII, (1998), nr. 1, p. 2-29. Aan de hand van confiscatierekeningen die in 1539-1540 bij de Gentse opstand tegen keizer Karel werden opgemaakt, worden de bezittingen van de ambachtsgilden geanalyseerd, wat een inzicht biedt in de materiële cultuur van deze verenigingen. De bijlagen geven een overzicht van de meubelstukken, het keuken- en tafelgerei, verlichting, haardbenodigdheden, zilver en andere voorwerpen.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1187. DAMBRUYNE J., *Rijkdom, materiële cultuur en sociaal aanzien. De bezitspatronen en investeringsstrategieën van de Gentse ambachten omstreeks 1540*, in LIS C. & H. SOLY (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen (Centrum voor de Studie van Preïndustriële Productieprocessen en Arbeidsverhoudingen)*, 1997, p. 151-211. Studie van de bezittingen en investeringen van de Gentse ambachten omstreeks het midden van de 16de eeuw. De auteur analyseert en vergelijkt de waarde van de bezittingen van roerend en onroerend goed van de ambachten en onderzoekt de mogelijke hiërarchische structuren binnen het ambachtswezen in zijn totaliteit. Met bijlagen en tabellen.

1188. DE BUCK R., (ed.) (†), *De Brabantse omwenteling in de Gazette van Gend (1789-1790)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 189-201. Uitgave van passages uit de Gazette van Gend over de periode van 20 juni tot 18 november 1789, gevolgd door een 'gesprek' tussen het Belfort en de Dulle Griet.

1189. DE BUCK, R. (ed.) (†), *De "kleine" Brabantse omwenteling in de Gazette van Gend (1787)*, in *Ghendtse Tydinghen*, 27 (1998), nr. 3, p. 144-148. Transcriptie van de gebeurtenissen op 11 en 14 juni 1787 zoals verschenen in de Gazette van Gend, met korte contextduiding. Geïllustreerd.

1190. DECEULAER H., *"Prêt-à-porter", gender en gezondheid. De veelvuldige betekenissen van huiszoekingen bij kleermakers en oudekleerkopers in het laat-16de-eeuwse Antwerpen*, in LIS C. & H. SOLY (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen (Centrum voor de Studie van Preïndustriële Productieprocessen en Arbeidsverhoudingen)*, 1997, p. 99-126. Ondanks de oriëntatie op de situatie in Antwerpen is deze studie van belang omwille van de vele vergelijkingen die gemaakt worden met Gent.

1191. JACOBS M., *Sociaal kapitaal van burenen. Rechten, plichten en conflicten in Gentse gebuurten (zeventiende-achttiende eeuw)*, in *Volkskundig Bulletin*, 22, (1996), p. 149-176.

1192. JACOBS M., *Zonder twijfel dat waarschijnlijk ... Ambachtelijke geschiedenissen in de Zuidelijke Nederlanden aan het einde van het "oude regime"*, in LIS C. & H. SOLY (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen (Centrum voor de Studie van Preïndustriële Productieprocessen en Arbeidsverhoudingen)*, 1997, p. 243-292. Met bijlagen.

1193. LENDERS P., *Vrije geleerde genootschappen voor geneeskunde in de Oostenrijkse Nederlanden*, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, LI, (1997), p. 187-217.

1194. LIS C. & H. SOLY, *Ambachtsgilden in vergelijkend perspectief: de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden, 15de-18de eeuw*, in LIS C. & H.

SOLY (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen (Centrum voor de Studie van Preïndustriële Productieprocessen en Arbeidsverhoudingen)*, 1997, p. 11-42.

1195. MEERSSCHAUTE., *Textielaanbod in het achttiende-eeuwse Gent*, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, LI, (1997), p. 155-180.

1196. MORSA D., *L'urbanisation de la Belgique (1500-1800). Taille, hiërarchie et dynamique des villes*, in *Revue de Nord*, 79, (1997), nr. 320-320, p. 303-330. Bijdrage die op statistische basis probeert de urbanisatie te schetsen van de diverse Belgische provincies in een eerste fase, en van diverse steden in de tweede plaats. De auteur rangschikt de steden Antwerpen, Gent, Brussel, Brugge en Mechelen naar hun belang binnen de stedelijke hiërarchie en geeft ook de evolutie binnen deze rangorde aan doorheen de tijd. Waar Gent omstreeks 1500 nog op de tweede plaats kwam na Antwerpen, figureert de stad omstreeks 1800 op de vierde plaats. Koploper binnen de hiërarchie is Brussel, hekkensluiter is Brugge. Met kaarten, grafieken en tabellen.

1197. THIJSS A.K.L., *Communicatie via religieuze drukgrafiek en het preïndustriële corporatisme (Brabant en Vlaanderen)*, in LIS C. & H. SOLY (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen (Centrum voor de Studie van Preïndustriële Productieprocessen en Arbeidsverhoudingen)*, 1997, p. 213-241. Studie van de diverse vormen van vroege religieuze grafiek (gildenvaantjes, processievaantjes, gildenblazoenen, offerprenten en de kleine ambachtsprent), met analyse van de beeldtaal en de arbeidsprocessen die erop afgebeeld worden. Geïllustreerd.

1198. VAN HEESVELDE P., *Tussen inspanning en ontspanning: reguleren van de arbeidsmarkt en disciplineren van de arbeidskrachten in Gent tijdens de 18de eeuw*, in *Jaarboek Heemkundige Kring De Oost-Oudburg*, 1997, 34, p. 101-116.

1199. VERBERCKMOES J., *Schertsen, schimpen en schateren. Geschiedenis van het lachen in de Zuidelijke Nederlanden, zestiende en zeventiende eeuw*, (*Sun Memoria*), Nijmegen, 1998, 287 blz. Vernieuwende studie over een verwaarloosd thema. Voor Gent worden onder meer de lotgevallen van Keizer Karel behandeld. Geïllustreerd.

Hedendaagse tijden

1200. ALLEGAERT P. & A. CAILLIAU, *Een voortreffelijk rapport. Jozef Guislain klaagt de toestand van de geesteszieken aan*, in *Met recht en rede. Waanzin tussen Wet en Kabinet*, (*Museum Dr. Guislain*), Gent, 1997, p. 47-62. Jozef Guislain was de drijvende kracht achter het tot stand komen van de wet op de behandeling der krankzinnigen (1850).

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1201. CARNIER M. & A. GILLEIR, *Een vrouw op reis. België anno 1828 volgens Johanna Schopenhauer*, Leuven, 1998, 192 blz. Hoofdstuk VI is integraal gewijd aan haar reisverslag van een bezoek aan Gent (p. 79-108). Geïllustreerd.

1202. DE BENS E., *De Pers in België. Het verhaal van de Belgische dagbladpers gisteren, vandaag en morgen*, Brussel, 1998, 480 blz. Behandelt na een historisch overzicht van het ontstaan van de dagbladpers tijdens het ancien régime, de verschillende evoluties van de pers, de persgroepen en de lezers na de tweede wereldoorlog.

1203. DE SCHAEPPDRYVER A. & P. KLUYSKENS, *De geboorte van de Faculteit Geneeskunde te Gent in 1817*, in *Met recht en rede. Waanzin tussen Wet en Kabinet*, (Museum Dr. Guislain), Gent, 1997, p. 25-36. Na een historisch overzicht van de organisatie van de geneeskunde binnen het stedelijke kader sinds de 16de eeuw, wordt stilgestaan bij de inrichting van geneeskundige scholen onder de Franse overheersing (1795-1815). De eigenlijke Faculteit Geneeskunde ontstond onder het Nederlands bewind (1817-1830). Enkele grote namen speelden hierbij een vooraanstaande rol, zoals de geneesheren **J.L. Kesteloot**, **F.E. Verbeeck** en **J.F. Kluyskens**.

1204. DE WAELE M., *België en Nederland tussen twee wereldoorlogen. Nationale gevoelens en botsende ambities*, in *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, (1996), nr. 1, p. 93-212. Algemene bijdrage met verwijzingen naar Gent.

1205. DE WEERDT D., *De vrouw in de Eerste Wereldoorlog*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, (1997), nr. 4, 12 blz. Het vierde cahier van het VIAT (Vereniging voor Industriële Archelogie en Textiel) is integraal gewijd aan de strijd van de vrouw tijdens de Eerste Wereldoorlog. Geïllustreerd.

1206. DE WEERDT D. & N. HUBLE-VANKENHOVE, *Buiten de uren, buiten de muren*, (Historisch Archief en Documentatiecentrum), Gent, 1998, 119 blz. Behandelt het ontstaan in de 19de eeuw en later van om- en naschoolse werken van het Stedelijk Onderwijs, zoals het Beschermtcomité, het Vakantiewerk Gentse Trekvogels of het Werk van de Gezonde Lucht. Geïllustreerd.

1207. DENECKERE G., *Geuzengeweld. Antiklerikaal straatrumoer in de politieke geschiedenis van België, 1831-1914*, Brussel, 1998, 223 blz. Basisstudie over de rol van straatmanifestaties met religieus getinte inslag in het geheel van de politieke besluitvorming in België. De strijd om de macht tussen vrijzinnigen en katholieken speelde zich in crisismomenten op straat af en liet zijn sporen na in de politiek. Het rijke bronnenmateriaal en de vernieuwende wetenschappelijke thematiek maken deze studie tot een verhelderend werk.

1208. DUPORTAIL P., *De oorlog tussen heden en verleden. Beeldvorming over de Tweede Wereldoorlog in de Oost-Vlaamse plattelandsgemeente Bottelare*, in *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, (1997), nr. 2, p. 129-154. De auteur probeert de sporen van verwerking en herinnering aan de bezetting in een kleine dorpsgemeenschap te vatten. De nadruk ligt op de reactie op collaboratie en verzet. Geïllustreerd.

1209. FRANCOIS L., *De politieke evolutie onder het Directoire (1795-1799) en de impact op de Gentse situatie*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LI, (1997), p. 219-228.

1210. MARTIN D., *Regimecrisis en lokaal bestuur in het interbellum. Een comparatief sociaal profiel van Antwerpse en Gentse collegeleden, 1921-1938*, in *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, (1996), nr. 1, p. 163-191.

1211. *Met recht en rede. Waanzin tussen Wet en Kabinet, (Museum Dr. Guislain)*, Gent, 1997, blz. 131. Catalogus van de gelijknamige tentoonstelling, naar aanleiding van de tweehonderdste verjaardag van de geboorte van dr. Jozef Guislain, grondlegger van de moderne psychiatrie in onze gewesten. De bijdragen van diverse auteurs belichten verschillende aspecten van deze vernieuwing, zowel inzake de persoonlijkheid van Guislain als betreffende de evolutie binnen de psychiatrie. Geïllustreerd.

1212. MORTIER E., *Tussen ziektebeeld en wereldbeeld. Achtergronden bij de eerste decennia van de psychiatrie in onze gewesten*, in *Met recht en rede. Waanzin tussen Wet en Kabinet, (Museum Dr. Guislain)*, Gent, 1997, p. 7-23. De vernieuwende inzichten in de psychiatrie omstreeks 1815 droegen in zich de ideeën van de Verlichting en van de Franse Revolutie die een nieuw wereldbeeld en een nieuwe mensvisie hebben geschapen.

1213. OSSIEUR, E., *Een politierapport uit de Hollandse tijd (1826)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27 (1998), nr. 3, p.1 55-156. Een beknopt verslag van wat er in Gent gebeurde op 2 november 1826 op basis van een rapport in het Gentse Stadsarchief.

1214. PEIREN L. & J.J. MESSIAEN, *Een eeuw solidariteit 1898-1998. Geschiedenis van de socialistische vakbeweging*, 1997, 198 blz. Rijk gedocumenteerde historische studie uitgebracht ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de socialistische vakbeweging. Met bijdragen van auteurs verbonden aan het Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging (AMSAB), en het Instituut Emile Vandervelde (IEV). De studie valt uiteen in een historisch luik waarin de wording van een eengemaakte vakbeweging wordt belicht, terwijl het tweede deel zich toespitst op de rol en de betekenis van de vakbeweging in de hedendaagse samenleving, rond specifieke thema's, zoals leiding, bestuur, staking, sociaal overleg en sociale zekerheid. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1215. RUBENS R., *De academische loopbaan en het fysiologisch denken van Jozef Guislain*, in *Met recht en rede. Waanzin tussen Wet en Kabinet*, (Museum Dr. Guislain), Gent, 1997, p. 37-46. **Jozef Guislain**, geboren in 1797, doorliep een medische vorming aan diverse instituten en bij de verzorging van oorlogsgewonden. Hij behaalde verschillende prijzen met verhandelingen over medische onderwerpen. Hij doceerde tevens als hoogleraar aan de medische faculteit. Zijn medisch fysiologische opvattingen schreef hij neer in *La nature considérée comme force instinctive des organes* (1846).

1216. STOCKMAN R., *De betekenis van Jozef Guislain op juridisch en sociaal vlak*, in *Met recht en rede. Waanzin tussen Wet en Kabinet*, (Museum Dr. Guislain), Gent, 1997, p. 63-77.

1217. TANGHE J., *Van Sint-Vincentius tot kanunnik Triest*, in *Gandavum*, 3, (1998), nr. 1, p. 11-17.

1218. TEERLINCK E. (red.), *Socio-economisch profiel van Gent en zijn pendelgewest*, (*Stad Gent, Dienst Economische Ontwikkeling en Tewerkstelling*), Gent, 1998, 80 blz. In verschillende hoofdstukken behandelen E. EECKHOUT, B. RONDAS, T. TYTGAT en H. DE SUTTER de afbakening van het Gentse stadsgewest, bevolking en demografie, tewerkstelling, economische structuur, werkloosheid, inkomensontwikkeling, woningbestand en financiële toestand van de ondernemingen. De bundel sluit af met een situering van hedendaags Gent in Europees perspectief. Geïllustreerd.

1219. TERRIER D., *Le grand remue-ménage: la mobilité géographique des populations ouvrières de la vallée de la Lys au milieu du XIXe siècle*, in *Revue de Nord*, LXXIX, (1997), nr. 320-320, p.549-575. Deze bijdrage behandelt de mobiliteit van de arbeidersbevolking in de Leievallei en analyseert de geografische verspreiding ervan, in de richting van Gent, Brugge en andere Vlaamse steden. Met spreidingskaarten.

1220. VAN DER HERTEN B. & E. HORLINGS, *Transport in België 1830-1990. Reconstructie van een databank*, in *Het tijdschrift van het Gemeentekrediet*, 51, (1997), nr. 201, p. 5-21. Algemene bijdrage, maar ook van toepassing voor de Gentse regio, over de ontwikkeling van het transport en de transportmogelijkheden in de 19de en de 20ste eeuw, en over het verband tussen transport en de ontwikkeling van de economie in België. De inhoud wordt toegelicht aan de hand van statistieken, kaarten en tabellen. Geïllustreerd.

1221. VAN MOLLE L. & E. GUBIN, *Vrouw en politiek in België*, Leuven, 1998, 412 blz. Basisstudie over de positie van de vrouw in de Belgische politiek. Na een historische inleiding omtrent vrouw en burgerschap sinds 1830 behandelen de auteurs de vrouwelijke aanwezigheid in de politiek eerst cijfermatig en dan vanuit de houding van de diverse partijen ten opzichte van vrouwelijke

mandatarissen. Het boek sluit af met een poging tot ontwerp van een profiel van de Belgische politica. Met biografisch repertorium, tabellen, bibliografie en uitgebreide indices op persoonsnamen, instellingen en verenigingen. Geïllustreerd.

1222. VANDEWALLE G., *Verkeersproblemen en verkeerspolitiek in Gent*, in *Tijdschrift van het Gemeentekrediet*, 52, (1998), nr. 203, p. 15-28. Bijdrage over de aanpak van de verkeersproblematiek in Gent en het invoeren van het mobiliteitsplan. Geïllustreerd.

1223. VELLE K., *De klokkenwestie in België in de 19de eeuw: een bijdrage tot de culturele en politieke geschiedenis van het platteland*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 75, (1997), nr. 2, p. 343-382.

1224. VERSCHAFFEL T., *Leren sterven voor het vaderland. Historische drama's in het negentiende-eeuwse België*, in *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 113, (1998), afl. 2, p. 145-176. Bijdrage die aantoont hoe men in de 19de eeuw erin slaagde historische lessen en de rol van een nationaal verleden op de planken bracht. Met aandacht voor de figuur van Jacob van Artevelde.

1225. *Vrijzinnigheid en sociale emancipatie. Themanummer. Brood en Rozen*, (1998), nr. 2, p. 5-125. Volledig nummer gewijd aan de geschiedenis en de invloed van de vrijdenkersbeweging in België.

Industriële archeologie

1226. BUYSE S., *Het ambachtelijke touwspinnen en touwslagen te Hamme*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 3, p. 150-171. Bijdrage gewijd aan de techniek van touwslagersbedrijf in Hamme, geïllustreerd.

1227. COUTANT Y., *Une invention empirique: le frein du moulin flamand*, in *Revue du Nord*, LXXIX, (1997), nr. 322, p. 827-840. Bijdrage over het proefondervindelijk ontstaan van de molenrem in Vlaanderen. Geïllustreerd.

1228. "Je crée un second Manchester ...!". *Naar aanleiding van het herontdekken van oorspronkelijke, begin 19de-eeuwse plannen uit het Lieven Bauwens-archief. Vergelijkende inboedelbeschrijving en technische uitrusting van enkele vroege Gentse katoenfabrieken*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, 16, (1998), nr. 62 (Cahier 6/2), 24 blz. Geïllustreerd.

1229. DE HERDT R., *Ons industrieel verleden 1750-1900. De vrouw achter de schermen en op de barricade*, (*Museum voor Industriële Archeologie en Textiel*), 1997, 24 blz. Catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1230. DESPRETZ A. (†), *Gentse lucifersfabrieken*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27 (1998), nr. 3, p. 120-138. Posthume uitgave van een studie van historicus A. Despretz over de Gentse lucifersbedrijven, voorafgegaan door een introductie over de vervaardiging van de eerste chemische stekjes en de Belgische lucifersnijverheid tot omstreeks 1875. De behandelde bedrijven zijn deze van A. De Masure Frères, gelegen aan het Klein Dok, C. Causseville Jme & Cie et Roche et Cie, gevestigd aan de Werkhuisstraat en de Ghent Match Company met sociale zetel aan de Meulesteedsesteenweg. In bijlage ook gegevens over stekjes bedrijven buiten Gent en over een vergelijkende tewerkstelling in verschillende provincies. Geïllustreerd.

1231. MOREAU G., *De Gentse beluiken vanaf 1820. Een stand van zaken*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, 61, (1998), nr. 1 bijlage, p. 2-24. Publicatie bij het project dat met de VIAT & VDK-waardering 1997 werd bekroond. Het werk vormt een aanvulling bij de beluikenstudies uit de jaren '70 en bevat enkele nieuwe inzichten betreffende het begrip 'beluik', het ontstaan en de ontwikkeling van het beluikenfenomeen, reglementen en onderzoeken die op deze ontwikkeling invloed hadden. De toelichtingen worden gegeven aan de hand van overzichtlijsten en referenties. Geïllustreerd in een afzonderlijke katern.

1232. VANHEDENR., *Het prille ontstaan van de eerste industrie op de grens Melle-Kwatrecht*, in *De Gonde*, 26, (1998), nr. 1, p. 3-10.

1233. VANNIEUWENHUYSE J. (red.), *Goed garen gesponnen? Industrialisatie in de provincie West-Vlaanderen, 1800-1940, (De provincie West-Vlaanderen in honderd (archieff)stukken, 2)*, Brugge, 1998, 240 blz. Studie en catalogus, uitgebracht in de marge van een gelijknamige tentoonstelling en met inbreng van diverse auteurs. Er wordt aandacht besteed aan de introductie van nieuwe energiebronnen en de nieuwe infrastructuur (spoorwegen!) in Vlaanderen als middel tot industriële ontwikkeling. De instellingen, met name het Provinciebestuur en het provinciaal archief, worden belicht in functie van hun inbreng in de promotie van de industriële ontwikkeling of van conservatie van het papieren erfgoed ervan. De publicatie overstijgt het lokaal belang omwille van het ruimer kader van de industriële omwenteling. Met bibliografie en index van bedrijfs- en gemeentenamen. Geïllustreerd.

Kerkgeschiedenis en kloosters

1234. BEGHEYN P., *Onbekende toneelstukken en dichtwerken van het Jezuwitencollege te Gent, 1742-1773*, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, LI, (1997), p. 181-186.

1235. CASSIMAN P., *"De kerkfabriek" of "het kerkbestuur" te Baarle in de 19de en 20ste eeuw*, in *Jaarboek Dronghine*, 1998, p. 81-86. De auteur behandelt

LEEN CHARLES, MARIE-CHRISTINE LALEMAN

het ontstaan van de kerkfabrieken en geeft in bijlage namenlijsten van de leden van de kerkraad.

1236. COLLINL., *1350 jaar Gent, de Gentenaars en hun kerkvaders*, in *Waar is de tijd*, (1998), nr. 9, p. 202-223. Geïllustreerd.

1237. DE BELIE A., *De Baudelo-abdij archeologisch onderzocht*, Sint-Niklaas, 1997. Met bijlage over de transfert van deze cisterciënzerabdij van Klein-Sinaai naar Gent. Geïllustreerd.

1238. *Inventaire archéologique - fiche nr. 43 - Het oudste oorkondenboek van de Sint-Baafsabdij*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p. 22-23. Heruitgave van een analyse van A. DIEGERICK.

1239. *Inventaire archéologique - fiche nr. 141*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 186-188. Heruitgave van een bijdrage van H. PIRENNE over de Grafplaat van Sint-Flobertus. Geïllustreerd.

1240. JANSSENS S., *De Sint-Pietersabdij en de Sint-Baafsabdij. Twee oude Gentse Gezusters*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 3, p. 161-166. Geïllustreerd.

1241. LEYDER D., *Onderwijs als hefboom voor de heropleving van de Keulse Augustijnenprovincie (zeventiende eeuw)*, in *Trajecta*, 6, (1997), nr. 4, p. 318-333. Studie over de heropleving van het onderwijs in onze gewesten op basis van de stichtingen van *gymnasia* door de augustijnen in diverse steden. Zo ook werd in 1609 in Gent een college gesticht. Deze colleges waren nauw verbonden met de kloosters en dienden tevens als recruiteringsbasis voor de orde. Het onderwijs aan jongeren behoorde in de 17de en de 18de eeuw tot de voornaamste werkzaamheden van de augustijnen. Geïllustreerd.

1242. MAES D., *300 jaar geleden kwamen de Norbertijnen terug naar Drongen*, in *Jaarboek Dronghine*, 1998, p. 53-55.

1243. NEIRINCK F., *Geschiedenis van de St.-Petrus- en Paulusparochie te Bachte*, Nazareth, 1998, 228 blz.

1244. OSSIEUR E., *Het Gentse Sint-Veerlekapittel versus de gouverneur-generaal in 1670*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p. 47-51. Over de moeilijkheden van de opvolging na het overlijden van Joannes Melis als proost van het Sint-Veerlekapittel dat toen in de Sint-Niklaaskerk was gehuisvest. De door gouverneur-generaal De Velasco aangestelde Pedro Perez Taglie werd door het kapittel niet aanvaard, dat alle middelen aanwendde om die aanstelling te verhinderen tot Perez Taglie vervangen werd door een eigen kanunnik Joannes Carolus Vriendts de Trauwenfeld.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1245. SAS B., *Augustijnen op de pastorie. De Augustijnenparochie Sint-Stefanus te Gent van 1803 tot 1914*, (*Augustijns Historisch Instituut*), Heverlee, 1997, 358 blz. Deze lijvige monografie behandelt de geschiedenis van de parochie, de parochiale gebouwen en de inboedel onder het bestuur van diverse pastoors. Hoewel de titel het niet laat uitschijnen, komt de overgangperiode vanaf 1794 eveneens in een afzonderlijk hoofdstuk aan bod. In bijlage geeft de auteur een overzicht van pastoors en onderpastoors. Geïllustreerd.

1246. SCHEPENS E.L., *Gentse gildebreeders en zusters van de broederschap van de H. Gerulfus te Drongen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27 (1998), nr. 3, p. 160. Melding van een gulden boek van dit genootschap dat reeds vóór 1474 bestond. De notitie verwijst naar een lijst met de namen van een driehonderd leden, die in het Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis Dr. M. Gysseling in Sint-Amandsberg werd gedeponeerd.

1247. TIHON A., *Geschiedenis van de Kerk in België in de negentiende en twintigste eeuw. Een literatuuroverzicht*, in *Trajecta*, 6, (1997), nr. 4, p. 361-377.

Gebouwen, monumenten, stadsbeeld

1248. *Architectuur in het interbellum. Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, (1998), nr. 2, 42 blz. Themanummer met bijdragen van N. POULAIN, J. VANDENBREEDEN, A. DEMEY, en L. MEGANCK. Benadert de architectuur tijdens het interbellum vanuit de problematiek van de wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog. Hoewel gekaderd in een ruimer Vlaams perspectief, spelen Gent en de architectuur in deze stad toch een prominente rol. Geïllustreerd.

1249. BAILLIEUL B. en M. LIPPENS (red.), *'t Kindt gezwind*, (*Stad Gent, Dienst Culturele Zaken & Dienst Monumentenzorg*), Gent, 1998, 54 blz. In verscheidene korte bijdragen waaraan R. DE HERDT, J. CLAUS, G. DESMET, W. DE VUYST, G. EVERAERT en D. VERVENNE hun medewerking verleenden, wordt een beknopt overzicht gegeven van het leven van meester-timmerman David 't Kindt (1699-1770) en van de bouwprojecten waarmee zijn naam verbonden wordt. Tot de gebouwen die uitvoering worden toegelicht behoren de Hoofdwacht (Kouter) en het lokaal van maatschappij l'Union (Kouter), waarbij ook het voorziene restauratieproject wordt geschetst. Ook de hotels d'Hane en Cleemen uit de Veldstraat krijgen een ruimere bespreking toebedeeld. Geïllustreerd.

1250. BAILLIEUL B., *Wandelen door de Heilig Kerstwijk*, (*Stad Gent, Dienst Monumentenzorg*), Gent, 1998, 40 blz. Met aandacht voor waterlopen als de Schipgracht en het Meerhem, de Heilig-Kerstkerk, de schippersbeurs, de ontsluiting van de wijk met de aanleg van het Handelsdok, industriële vestigingen en talrijke gebouwen. Geïllustreerd.

1251. BERGMANS A., *Middeleeuwse muurschilderingen in de 19de eeuw, (Universitaire Pers)*, Leuven, 1998, 376 blz. In aansluiting bij een doctoraatsverhandeling verhaalt deze publicatie de restauratie-opvattingen van de 19de eeuw over de behandelingen van middeleeuwse wandafwerkingen. De auteur toont verder aan dat deze visies tot in recente tijd aanhangers vonden, waardoor ontzettend veel waardevol interieurpatrimonium verloren ging of beschadigd werd. Het werk bevat ook een inventaris van kerkelijke middeleeuwse wand-schilderingen tot 1525, waaronder inmiddels overschilderde of verdwenen interieurs. Met verwijzing naar enkele Gentse voorbeelden. Geïllustreerd.

1252. BUYLE M., F. COOMANS, J. ESTHER & L.F. GENICOT, *Gotische architectuur in België*, Tielt, 1997, 240 blz. Dit nieuwe overzichtswerk over de gotische architectuur omvat verschillende thematische hoofdstukken met onder meer de volgende voorwerpen: aspecten van het bouwbedrijf, kerkelijke architectuur, monastieke architectuur, donjons en kastelen, het ontstaan en de ontwikkeling van de stad, openbare gebouwen, de gotische woonst met houten en stenen huizen en tenslotte de kleurige wandafwerking. Het geheel wordt afgesloten met een vrij uitgebreide bibliografie en met een topografische index. Met verwijzing naar talrijke gebouwen in Gent. Geïllustreerd.

1253. CASSIMAN P., *Over Drongense molens, in Jaarboek Dronghine*, 1998, p. 167-170. Geïllustreerd.

1254. DE BUCK R. (†), *De Zakbroedersstraat (nu Apostelhuizen)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p. 33-34.

1255. DE CLEENE M., R. DE HERDT, S. DEROM, M. DE VUYST, D. GAUBLOMME, G. VAN DOORNE, A. VAN GYSEGHEM & R. VIANE, *Tuinenpad, (Stad Gent, Dienst Culturele Zaken)*, Gent, 1998, 8 steekkaarten. Toelichting bij acht Gentse tuinen die tijdens de Tuinenpad-manifestatie voor het publiek werden opengesteld. De klemtoon ligt op de vegetatie en de flora binnen de monumentcontexten. Het gaat om de Sint-Baafsabdij (Gandastraat), het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel (Minnemeers), de Hortus Michel Thiery (Berouw), het vroegere Dominicanerklooster (Onderbergen), het Hof van Ryhove (Onderstraat), de Sint-Pietersabdij (Sint-Pietersplein) en de plantentuin van de universiteit (Karel Lodewijk Ledeganckstraat). Geïllustreerd.

1256. DE HOUWER V., *De prijs Van de Ven 1928-1937. De eerste tien jaren van een Belgische architectuurwedstrijd*, in: *Monumenten en Landschappen*, 17, (1998), nr. 2, p. 6-32. Met verwijzing naar werk van onder andere de architecten Geo Bontinck (1903), Marc Neerman (1900-1940), Gaston Eysselinck (1907-1953). Tot de besproken architectuurprojecten behoren onder meer het Noordstargebouw (Groot-Brittanniëlaan), de woning Verplancken (Patijntjesstraat) en de Nieuweboschool (Nieuwebosstraat-Tweebruggenstraat). Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1257. DE TREMERIE M., *Mendonk, oase met zicht op industrie*, in *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 5, p. 168-170.
1258. DEMEY A., *Woningen von Jan-Albert De Bondt in Sint-Niklaas aus der Zeit zwischen dem beiden Weltkriegen in Hausbau in Belgien. Jahrbuch für Hausforschung, (Bericht über die Tagung der Arbeitskreises für Hausforschung in Blankenberge vom Arbeitskreis für Hausforschung)*, Marburg, 1998, nr. 44, p. 65-72. Bijdrage over de Gentse architect Jan-Albert De Bondt (1888-1969) met beknopte biografische schets en uitgebreide toelichting over de huizen die hij in de interbellumtijd voor de industriële familie Verbreyt in Sint-Niklaas ontwierp. Geïllustreerd.
1259. DEROM S. & G. VAN DOORNE, *Het Stadhuis Gent*, Gent, 1997, 28 blz. Het gaat om een nieuwe gids voor de bezoekers aan het Stadhuis met een algemene bouwhistorische schets en met een beknopte duiding bij de belangrijkste te bezoeken zalen, kamers en traphallen. Geïllustreerd.
1260. DE SCHRYVER J., *De hoeven van het O.C.M.W.-Gent (genaamd de Godshuizen) in Oost-Zeeuws-Vlaanderen*, Gent, 1997, 151 blz. Geïllustreerd.
1261. DEVOSP., *Beobachtungen zum Hausbau in den südlicher Niederlanden im 18. Jahrhundert, in Hausbau in Belgien. Jahrbuch für Hausforschung, (Bericht über die Tagung der Arbeitskreises für Hausforschung in Blankenberge vom Arbeitskreis für Hausforschung)*, Marburg, 1998, nr. 44, p. 76-92. Synthesebijdrage over de ontwikkeling van het woonhuis in de 18de eeuw met aandacht voor zowel traditionele als progressieve architectuur, kleine panden als stadspaleizen, de stedelijke context als de rurale vertalingen. Met verwijzing naar verschillende Gentse huizen. Geïllustreerd.
1262. DEVRIESE L. *Van de 'herberghe ghenaeemt de Groene' naar de Groenbrugstraat, in Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p. 2-21. Beknopt overzicht van de bekende gegevens over de Groenstraat of Groenbrugstraat in het Nieuwland en over herberg 'De Groene' aan de voet van de voormalige Minne-meersbrug. Met verwijzing naar de katoenoproer van 1839. Geïllustreerd.
1263. DUBOIS M., *Voorbeelden van herbestemming in Vlaanderen*, in *Vlaanderen*, 47, (1998), nr. 271, p. 128-133. De auteur behandelt onder meer de volgende Gentse gebouwen: het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst, ingericht in het voormalige Casinogebouw (Citadelpark) en het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel, in de gewezen spinnerij Desmet-Guéquier. Geïllustreerd.
1264. EVERAERT G., *Bouwhistorisch onderzoek Huis Fiévé-Dutry. Woonhuis en voormalige stoomzagerij Dok-Noord 2, (Stad Gent, Dienst Monumentenzorg)*, Gent, 1997, 49 blz. Bouwhistorische stand van zaken betreffende het

gebouw dat momenteel eigendom is van de Centrale van de Werkgevers aan de Haven van Gent, met stambomen en overzichten van eigenaars en bewoners in bijlage. Geïllustreerd.

1265. HOFFSUMMER P., *Die Entwicklung der Dachwerke in Belgien und im Norden Frankreichs: aktuelle Beiträge der Dendrochronologie*, in *Hausbau in Belgien. Jahrbuch für Hausforschung*, (Bericht über die Tagung der Arbeitskreises für Hausforschung in Blankenberge vom Arbeitskreis für Hausforschung), Marburg, 1998, nr. 44, p. 218-234. Overzicht van de ontwikkeling van dakconstructies in de Middeleeuwen en de moderne tijden. Met verwijzing naar de 13de-eeuwse dakkap van het Bijlokehospitaal. Geïllustreerd.

1266. HOOFT E., *Architectuur als propaganda*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXXII, (1998), nr. 1, p. 30-47. Bouwmeester Jacob Gustaaf Semeij (1864-1935) staat in Gent bekend om zijn heel pittoreske woonhuizen in eclectische architectuur met een uitbundige decoratie die vaak verwijst naar literatuur, kunst en cultuur. Met verwijzing naar woningen in de Belfortstraat, de Baudelooststraat, de Wolfstraat, de Sint-Lievenslaan en de Vlaamse Kaai. Geïllustreerd.

1267. *Inventaire archéologique - fiche nr. 44 - De schandpaal*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 3, p. 139-140. Heruitgave (1897) van een bijdrage van A. HEINS over de schandpaal aan de zijgevel van het gewezen Groot Vleeshuis (Groentenmarkt). Geïllustreerd.

1268. JANSSENS S., *De Gentse architect Ferdinand Dierkens (1865-1935), bouwmeester van de Vooruit*, in *De Woonstede door de eeuwen heen*, (1997); nr. 116, p. 2-21. Overzicht van het oeuvre van deze Gentse architect, die tekende voor tal van prestigieuze gebouwen in het Gentse: de Vooruit (Sint-Pietersnieuwstraat), Ons Huis (Vrijdagmarkt), de *Temple Maçonnique* (Grote Huidevettershoek), een coöperatieve bakkerij (Nieuwe Vaart), cichoreifabriek De Zon (Fuchsiastraat), zijn eigen woonhuis (Prinses Clementinalaan), de ateliers van Gieterij Heyndrickx (Lavendelstraat) en de *Filatures et Tissages Réunis* (Groendreef). Geïllustreerd.

1269. LALEMAN M.C., *1350 jaar Gentenaars en hun huizen*, in *Waar is de tijd*, (1998), nr. 6, p. 130-151. Geïllustreerd.

1270. LALEMAN M.C., *Mittelalterliche steinerne Bürgerhäuser in Gent*, in *Hausbau in Belgien. Jahrbuch für Hausforschung* (Bericht über die Tagung der Arbeitskreises für Hausforschung in Blankenberge vom Arbeitskreis für Hausforschung), Marburg, 1998, nr. 44, p. 22-36. Synthesebijdrage over het onderzoek naar de middeleeuwse stenen stadshuizen in Gent. Geïllustreerd.

1271. LECLERCQ-MARX J., *L'art roman en Belgique. Architecture, Art monumental*, Braine l'Alleud, 1997, 176 blz. Met verwijzingen naar Gent.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1272. LEFEBURE J., *De Vismijnkwesitie: mossel noch vis of aanzet tot nieuwe stedelijkheid ?*, in: *Planologisch Nieuws*, 18, (1998), nr. 1, p. 53-54. In een korte bijdrage schetst de auteur zijn architectuurvisie over het omstreden renovatie-project rond de 17de-eeuwse vismijn en de 19de-eeuwse markthal aan Sint-Veerleplein en Rekelingestraat (zie ook TANGHE J., VAN DOORNE G. en VERBANCK W.).
1273. LINTERS A., *Gebruiken of verbruiken. Enkele bedenkingen bij sloop en herbestemming van gebouwen*, in *Vlaanderen*, 47, (1998), nr. 271, p. 115-120. De auteur behandelt de thematiek de herbestemming van historische gebouwen. Voor Gent wordt slechts één voorbeeld van herbestemming aangehaald, namelijk de gebouwen van een oude textiel fabriek (1912) die momenteel ingenomen zijn door de diensten van het rectoraat van de Gentse universiteit.
1274. LOZE P., *Werken voor de overheid*, in: *A+ Architectuur, Stedenbouw, Design, Plastische Kunsten*, (1998), nr. 151, p. 40-55. Een hoofdstuk in deze bijdrage is gewijd aan de visie rond architectuur in de Gentse monumentenzorg, opgesteld aan de hand van een interview met architect J. Lefebure. Met verwijzing naar verscheidene renovatieprojecten. Geïllustreerd.
1275. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Heilig Kerstkerk of Sint-Salvatorkerk - Sleepstraat*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p.24-32.
1276. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Hulpkapel De Goede Herder - Neermeerskaai*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 2, p. 69.
1277. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - O.-L.-Vrouw Koningin van de Vredekerk - Oudstrijderslaan*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 3, p. 143.
1278. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Sint-Jan-Baptistkerk. Emilius Seghersplein*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 204-208. Geïllustreerd.
1279. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Sint-Jozefkerk- Wondelgemstraat*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 3, p. 140-143.
1280. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Sint-Machariuskerk - Sint-Machariusstraat*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p.23-24.
1281. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Sint-Martinuskerk - Einde Were*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 2, p. 63-68.
1282. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Sint-Theresia van het Kind Jezuskerk - Boomstraat*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 2, p. 69-70.

1283. MAES D., *Het Gents kerkepad (vervolg) - Wijkkapel Heilige Maria Goretti - Blaisantvest*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p. 32.

1284. MEGANCK L., *Huizenonderzoek Hoogpoort 28, Gent: een middel-eeuwse woning achter een 19de- eeuwse gevel*, in *Gentse Bijdragen tot de Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde*, 31, (1996), p. 251-262. Papieren onderzoek naar de bouwgeschiedenis, de eigenaars en de bewoners, op basis van de landcijsboeken vrij huis vrij erf, de bronnen inzake het huisgeld, de studie van het bronnenmateriaal van het kadaster en de oude en moderne bouwvergunningen. Geïllustreerd.

1285. MUYLLAERT E., "*Médecin par état, architecte par goût*". *Jozef Guislain en de architectuur*, in *Met recht en rede. Waanzin tussen Wet en Kabinet, (Museum Dr. Guislain)*, Gent, 1997, p. 79-94. Als telg van een oude architectenfamilie legde Guislain een grote belangstelling voor de architectuur aan de dag. Samen met architect Adolphe Pauli (1820-1895) tekent hij voor het Gentse gesticht voor mannelijke geesteszieken.

1286. POULAIN N., *Provinciale tentoonstelling "De goedkoope woning" Gent 1929*, in *Interbellum*, 18, (1998), nr. 3, p. 6-15. Geïllustreerd.

1287. TANGHE J., *Historische monumentale sites en hedendaagse architectuur*, in: *Planologisch Nieuws*, 18, (1998), nr. 1, p. 47-52. Het omstreden project rond de site Sint-Veerleplein/ Rekelingestraat vormt het uitgangspunt voor een uitgediepte beschouwing over hedendaagse architectuur in historische, monumentale sites.

1288. VAN BOCKSTAELE R., *Historiek*, in *Patershol Nieuws*, 13, (1998), nr. 2, p. 14-33. Bijdrage over het woonbestand (straten, huizen, bewoners) van het Patershol in 1923. Geïllustreerd.

1289. VANCAUWENBERGHI., *De Belgische parketindustrie in de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Historiek en materiële sporen*, in: *Monumenten en Landschappen*, 17, (1998), nr. 3, p. 6-55. De lovende kritiek voor de Belgische parketvloeren op de Wereldtentoonstelling van 1851 in London vormt het uitgangspunt voor een uitvoerige behandeling van dit interieuronderdeel in de tweede helft van de 19de en het begin van de 20ste eeuw. De auteur behandelt zowel de producerende bedrijven, hun aanwezigheid op wereldtentoonstellingen evenals bewaard gebleven voorbeelden, voornamelijk uit Brussel. Met verwijzing naar enkele Gentse voorbeelden zoals het Provinciehuis aan de Gouvernmentstraat. Geïllustreerd.

1290. VANDE WALLE A.L.J., *Nieuwe ontdekkingen over de droomresidentie van Lieven Bauwens in het Meerhem te Gent*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, (1998), nr. 2, Cahier 6, p. 1-33. Samen met M. FREDERICQ-LILAR,

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

G. DE LEYE en R. HEUGHEBAERT gaat de auteur dieper in op de woning die industrieel Lieven Bauwens aan het Meerhem liet optrekken. Basis voor deze studie vormt het muurarcheologisch onderzoek in de zaal van het Verdrag van Gent, binnen het huidige instituut Sint-Jan-de-Deo, de bouwhistorische ontleding binnen het vermelde gebouwencomplex en iconografische documenten. Een lot originele tekeningen uit particulier bezit maakte het mogelijk de kennis over deze residentie, de architectuur, de inrichting, de aankleding en de inboedel in belangrijke mate aan te vullen. Geïllustreerd. Met toevoeging van een afzonderlijk katern kleurillustraties.

1291. VAN DOORNE G., *De Gentse Vismarkt, een repliek*, in: *Planologisch Nieuws*, 18, (1998), nr. 1, p. 46. In dit korte bericht geeft de auteur een andere visie over het omstreden renovatieproject voor de 17de eeuwse vismijn en de 19de-eeuwse overdekte markthal aan Sint-Veerleplein en Rekelingestraat dat in hetzelfde tijdschriftnummer ook door andere auteurs wordt toegelicht (zie LEFEBURE J. TANGHE J., VERBANCK W.).

1292. VAN DURME L., *Steenontginning in de Zuidelijke Nederlanden. Een lexicologische verkenning*, in *Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde. Handelingen*, 8, (1997), p. 13-33.

1293. VAN EENHOOGHE D., *De vroegste bakstenen huizen in Brugge*, in *Brugs Ommeland*, (1998), nr. 2, p. 107-128. Met verwijzing naar het onderzoek over de middeleeuwse stenen stadshuizen in Gent. Geïllustreerd.

1294. VAN GANSBEKE J., *Achtentwintig eeuwenoude hoeven*, in *Jaarboek Dronghine*, 1998, p. 103-138. Geïllustreerd.

1295. VAN HAUWAERT L., *De ideale school, dat is een stukje van elke school*, in: *Af Architectuur, Stedenbouw, Design, Plastische Kunsten*, (1998), nr. 151, p. 26-27. Verslag van een ronde tafel-gesprek dat op 14 maart 1998 rond de opleiding van architect en het onderwijs in architectuurscholen. Met verwijzing naar het Gentse Sint-Lucasinstituut. Geïllustreerd.

1296. VANDERSTRAETEN F., *De Heilig-Hartparochie Sint-Amandsberg 1978-1998. 120 jaar wel en wee van een gemeenschap rond de kerktoren*, Gent-Sint-Amandsberg, 1998, 650 blz. Over de geschiedenis van de parochie met onder meer aandacht voor onderwijs, verenigingsleven en de rol van de paters recoletten. Geïllustreerd.

1297. VAN WITTENBERGHE O., *Het stratenplan van Ledeberg in de 16de en de 19de eeuw*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, 26, (1998), nr. 102, p. 25-32. Op basis van kaarten van J. Deventer en C. Popp. Geïllustreerd..

1298. VERBANCK W., *Locomotieftekst. De Oude Vismijn te Gent en de integratie van de moderne architectuur in een historische omgeving*, in: *Planologisch nieuws*, 18, (1998), nr. 1, p. 43-45. Een omstreden renovatieproject voor de 17de-eeuwse vismijn en de 19de-eeuwse overdekte markthal aan Sint-Veerleplein/Rekelingestraat vormt de aanleiding voor beschouwingen rond het samengaan van historisch bouwkundig patrimonium en hedendaagse architectuur. Geïllustreerd.

Kunst, cultuur

1299. BRAKEL J.J., *Bijdrage tot de geschiedenis van de Laat-Gotische goudborduurkunst in de Zuidelijke Nederlanden. De Groene kazuijfel van de St.-Petruskerk te Leiden*, (*Culturele Kring Boudelo* vzw, nr. 8), Belsele, 1998, 89.blz. Met bijdrage van A. DE BELIE over de laatste abt van de Baudeloo-abdij.

1300. *Cultureel Jaarboek 1996. Provincie Oost-Vlaanderen*, Gent, 1997, 200 blz. Beknopt overzicht van de culturele activiteiten die door de Provincie Oost-Vlaanderen worden georganiseerd of mede door toedoen van de provincie tot stand kwamen. Voorafgaand komt een administratief gedeelte over de samenstelling van de bestendige deputatie, de adviescommissies en de situering van de provinciale diensten die met cultuur begaan zijn. Na een overzicht van de provinciale prijzen over 1996, met beknopte biografieën van de bekroonden, worden de volgende cultuursectoren vanuit de provinciale werking toegelicht: taal- en letterkunde, bibliotheekwezen, toneel, muziek, geschiedenis, beeldende kunsten, cultuurpatrimonium, fotografie en film, musea, algemene culturele werking, sociaal-culturele werking en culturele uitwisseling. Het boek wordt afgesloten met een *In memoriam* van **Marcel Grypdonck, Lieve Jolie, Hugo Van Der Cruyssen, Jos Murez, Etienne Coetsier, Marcel Van Der Aa, Rogier Van Garsse en Carlos Van Lanckere**.

1301. D'HOLLANDER J., *Beiaardconcerten Gent 1998*, (*Stad Gent, Dienst Monumentenzorg*), Gent, 1998. Aan het programma voor de beiaardconcerten 1998 werd een bijdrage toegevoegd over Clocke Roeland III (1948) die door Marcel Michiels (1898-1962) uit Mechelen werd gegoten. Het artikel omvat een gedetailleerde beschrijving van de klok en haar opschriften. De auteur belicht ook de Roelandfiguur als bron van inspiratie voor 19de-eeuwse muziekcomponisten en gedichten. Geïllustreerd.

1302. D'HOLLANDER J., *Een gouden jubileum*, in *Clocke Roeland. Nieuws van de Gentse beiaardkring*, Gent, 1998. Over Clocke Roeland in het Gentse Belfort en klokkengieter Marcel Michiels (1898-1962). Geïllustreerd.

1303. EECKHOUT P., *De Justus de Gand à Hugo Van der Goes, ou le mythe de Joos van Wassenhove*, in *Bulletin Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België*, 1992-1993, nr. 1-4, p. 9-33. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1304. HOOZEE R., D. LAPORTE, M. MARTENS, A. BALIS en L. COMPERNOLLE, *Museum voor Schone Kunsten Gent*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, (1998), nr. 1, p. 3-43. Het themanummer over het Museum voor Schone Kunsten bevat behalve een inleidende visie hoofdstukken over de bouwgeschiedenis van het museum, de verzameling oude kunst en de schilderen- en beeldhouwkunst van de 19de en de 20ste eeuw. Geïllustreerd.

1305. *Kunstglasramen Mestdagh*, (Atelier Mestdagh), Gent, 1998, 48 blz. Overzicht van vijftig jaar het kunstglasraamatelier dat in 1947 door Albert Mestdagh werd opgericht. Geïllustreerd.

1306. *Laus Deo - Pax vivis. Het muziekleven aan de Vlaamse kapittelkerken en kathedralen tot ca. 1800*, (Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Educatieve Dienst Dossiers Derde Reeks 3), 1998, 96 blz. Dossier bij een gelijknamige tentoonstelling. Naast een algemene voorstelling van het hoger en lager personeel in dienst van een kapittelkerk, gaat aandacht naar de katholieke cultus en de liturgische zang, de fundaties van missen voor het zielenheil, fondsen van muziekhandschriften en het gebruik van muziekinstrumenten in de kerken. Geïllustreerd.

1307. LOSONCZY T., *Groot Schietspel 1498-1998*, (Centrale Bibliotheek R.U.G.), 1998, 16 blz. Catalogus uitgebracht bij de gelijknamige tentoonstelling omtrent de geschiedenis van de Sint-Jorisgilde te Gent.

1308. POULAIN N., *Op zoek naar (h)erkenning. Een openbaar onderzoek naar de inhoud van het paviljoen van de Gentse Academie op de wereldtentoonstelling van 1913*, in *Interbellum*, (1998) nr. 2, p. 6-30. In een paviljoen, ontworpen door architect Oscar Van de Voorde (1871-1938), stelde de Gentse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten op de Wereldtentoonstelling van 1913 werken tentoon van leraars, leerlingen en oud-leerlingen. Aan de hand van de bestaande geschreven en iconografische documenten wil de auteur met deze bijdrage een aanzet geven tot verder onderzoek van de werken die toen geëxposeerd werden. Geïllustreerd.

1309. *Schatkamer van sacrale kunst. Pronkstukken voor liturgie en devotie in de oude refter van het Bijlokemuseum*, (Stad Gent-Bijlokemuseum), Gent, 1997, 16 blz.

1310. VAN ANROOIJ W., *Helden van weleer. De Negen Besten in de Nederlanden (1300-1700)*, 1997, 328 blz. De auteur behandelt het thema van de 'Negen Besten' - negen beroemde vorsten - dat van grote invloed is geweest in de ontwikkeling van de middeleeuwse literatuur. Het beeld van de Negen Besten wordt tevens geassocieerd met hoofsheid en ridderlijk. Met verwijzingen naar Gent. Geïllustreerd.

1311. VERCRUYSSSE R., *Actieplan Synergie 2000. Nieuwe museale wegen voor Gent. Een "samenzwering" van Gentse Conservators*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen Plus*, (1998), nr. 1, p. 6.

Materiële cultuur

1312. BOMBAY J., *Een oord uit een bezinningoord. Een muntstuk gevonden in de oude abdij te Drongen*, in *Dronghine. Jaarboek*, 1998, p. 59-60. Bijdrage over de vondst (1997) van een munt uit 1644. Geïllustreerd.

1313. *Inventaire archéologique - fiche nr. 33 - Uithangteken van de Nering der Wijnhandelaars*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 1, p. 22-23.

1314. LALEMAN M.C., D. LIEVOIS & G. STOOPS, *Stenen kanonskogels in Gent. Omtrent een vondst aan het Kuipgat*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20, (1996), nr. 4, p. 15-42. Een vondst van elf stenen kanonskogels aan het Kuipgat vormde de aanleiding voor een uitwijding over oorlogstuig en munitie in Gent in de periode 14de-16de eeuw. Geïllustreerd.

Heemkunde, volkskunde en genealogie

1315. AFSCHRIFT A., *Negentiende-eeuwse vondelingen en verlaten kinderen te Laarne en Kalken*, in *Castellum*, 14, (1997), nr. 2-3, p. 3-70. Deze bijdrage besteedt ook aandacht aan de werking van het Gentse vondelingenhuis (de "rolle") aan de Oude Schaaapmarkt.

1316. BRAEKMAN W.L., *Oplichters aan het werk te Gent in 1751*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 3, p. 258-259. Verhaal over de verkoop van valse gouden ringen.

1317. BRAECKMAN W.L., *Steltloper verongelukt in 't Prinsenhof (1512)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 208-210. Relas van een voorval uit 1512, overgeleverd door Marcus van Vaernewyck, en voorzien van verduidelijkend commentaar. Geïllustreerd.

1318. BRAET A., *Verbeurd verklaarde goederen in het Land van Aalst 1583-1587*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 3-4, p. 120-128. Namenlijst van vluchtelingen uit het Land van Aalst wiens goederen werden aangeslagen door de Spaanse overheid na de Val van Aalst in 1583.

1319. DE BACKER C. & I. VERSTRAETE, *Een apothekersrekening voor Bruggeling Jan Audeians, rebelse zoon gecolloqueerd bij de Alexianen te Gent (1712)*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 3, p. 142-149.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1320. DE BAETS A., *De leden van de Confrerie of broederschap van de H. Rozenkrans (1711-1887)*, in *De Gonde*, 26, (1998), nr. 2, p.3-8.
1321. DE BOECK D., *Onze wegen in historisch perspectief*, in *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, (1998), nr. 1, p. 3-15.
1322. DE MOOR G., *Gentse boek in het cisterciënzerinnenklooster Leuwenhorst bij Leiden in het gewest Holland in de vijftiende eeuw*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 202-203. Geschreven gegevens over Gentse kruidkoeken in Nederlandse bronnen van 1467-1468, 1483 en 1468-1493.
1323. DE VRIENDT R., *Feest en rouw achter de porseleinkaart*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, LXXII, (1997), nr. 4, p. 234-249. Aan de hand van enkele feestige en treurige gebeurtenissen in het 19de-eeuwse Gent beschrijft de auteur het nut van de geporseleinde kaart als iconografische bron. Geïllustreerd.
1324. DEVRIESE L., *Begijntje op stap ... "In de straeten der stad vol netten en stroppen door den duyvel geleyt"*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 2, p. 84-87.
1325. DE WILDE J., *Hoe de enclave Ertbuur deel ging uitmaken van de gemeente Laarne (1806-1810)*, in *Castellum*, 14, (1997), nr. 2-3, p. 71-80. Van dezelfde auteur verscheen eerder reeds *De enclave Ertbuur van de vroege middeleeuwen tot ca 1600: peiling naar het ontstaan en de ontwikkeling van een plattelandsgehucht*, in *Castellum*, 13, (1996), nr. 3-4, p. 10-80. Verschillende Gentse patriciërs hadden vanaf de late Middeleeuwen in de Wetterse enclave Ertbuur een omvangrijk pachtgoed.
1326. DE WILDE J., *De landsman moet al laten. Bijdrage over het lot van de parochies Kalken, Laarne en Wetteren ten tijde van de Gentse Calvinistische Republiek (1577-1584)*, in *Castellum*, 13, (1996), nr. 1, p. 3-26. Over de gevolgen van de politieke en militaire beslissingen die te Gent werden genomen voor de betrokken plattelandsgemeenten.
1327. DE WILDE J., *Miskening van het vorstelijk genaderecht: de zaak Jan Helewaut tegen de heer, de baljuw en het leenhof van Laarne (1520-1523)*, in *Castellum*, 14, (1997), nr. 4, p. 31-53.
1328. DE WILDE J., *De verwoesting van het kasteel en het neerhof te Laarne in 1579*, in *Castellum*, 12, (1995), nr. 1, p. 14-25. Het slot van Laarne werd verwoest door de Gentse milities op 24 juli 1579. François van Zuylen, heer van Laarne, was eerder door de Gentenaars gevangen genomen, maar wist uit het Prinsenhof te ontkomen.

LEEN CHARLES, MARIE-CHRISTINE LALEMAN

1329. DOUXCHAMPS H., *La famille de la Kethulle*, Brussel, 1996, 3 dln. Deze uitgebreide familiegeschiedenis verscheen als delen XLIV, XLV en XLVI in de reeks *Recueil de l'office généalogique et héraldique de Belgique*. De familie de la Kethulle was één van de eigenaars-bewoners van het Hof van Ryhove in de Onderstraat. Met tal van bronverwijzingen en tekstuitgaven. Geïllustreerd.

1330. HUYS P., *Een Deinse baljuwsrekening (1377-1379) als spiegeling van het dagelijks leven*, in *Koninklijke Geschiedkundige Kring. Jaarboek*, LXV, 1998, p. 186-218. De auteur bespreekt het document vanuit historisch en socio-economisch standpunt; in bijlage wordt de rekening *in extenso* weergegeven.

1331. HUYS P., *Dossiers over betwistingen rond molens in 1780-1787 (Uit het Archief van de Raad van Vlaanderen in Gent)*, in *Molenecho's*, 26, (1998), nr. 2, p. 107-112. Hoewel hoofdzakelijk gericht op Vlaamse molens duiken er toch enkele Gentse molens op.

1332. HUYS P., *Genealogische sprokkelingen uit de "Gazette van Gend" (1823-1825)*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 3-4, p. 163-164.

1333. HUYS P., *Molenannonces in de "Gazette van Gend" (1823)*, in *Molenecho's*, 26, (1998), nr. 1, p. 38-43.

1334. HUYS P., *Nog vermisten in de "Gazette van Gend" (1823-1825)*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 5, p. 211-212.

1335. HUYS P., *Over de "mathematische machine" van Guiloude Parree (1770) en andere "grote mechanische konst-stukken" (1823) te Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 201-202.

1336. HUYS P., *Van een twistzieke baljuw, een koleirige chirurgijn, een straatschender en nog andere "criminelen" in Drongen in de 17de eeuw*, in *Dronghine. Jaarboek*, 1998, p. 43-52.

1337. HUYS P., *Vlaamse deserteurs van de keizerlijke troepen (1759-1760)*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 1, p. 8-10. Met vermelding van diverse Gentse soldaten.

1338. LAROY P., *De Roversbendes van Vlaanderen*, 1997, 221 blz. Voor Gent is vooral het verhaal over de Bende Van Hoe-Verstuyft van belang. Met liedteksten. Geïllustreerd.

1339. LEVIS E., *'t Gentsch spant de Kruune'*. *De Gentschen êrven toaie*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27 (1998), nr. 4, p. 210-217. Over twee Gentse liedjes uit respectievelijk 1938-1939 en 1945. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

1340. MAES D., *De Vrouwen en Heren van Drongen*, in *Jaarboek Dronghine*, 1998, p. 1-41. Studie over de bezitters van de erfheerlijkheid Drongen.

1341. STEEGHERS W., *15de-eeuwse Gentse buitenpoorters uit Baarle*, in *Dronghine. Jaarboek*, 1998, p. 57; *Gentse poorters uit Assenede*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 2, p. 85-86; *Genste poorters uit Dendermonde (1542-1796)*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 3-4, p. 136-142; *Gentse poorters uit Evergem (1542-1796)*, in *Appeltjes van het Meetjesland. Jaarboek*, 48, (1997), p. 193-195; *Gentse poorters uit Sleidinge (1542-1796)*, in *Appeltjes van het Meetjesland. Jaarboek*, 48, (1997), p. 196-197.

1342. STEEGHERS W., *Genealogische gegevens betreffende de familie van de pastoor van Ursel, Lieven Misprouwe*, in *Vlaamse Stam*, 34, (1998), nr. 1, p. 11-18.

1343. *Themanummer: De Heren en Vrouwen Van Rode*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, 25, (1997), nr. 100, 196 blz.

1344. VAN BOST F. & A. VERBEKE, *De prentkaarten van de Provinciale Tentoonstelling van 1899 te Gent*, Gent, 1998, 47 blz. Overzicht van de prentkaarten over deze tentoonstelling, ingedeeld in lithografische prentkaarten en prentkaarten in fotografie, met waar mogelijk enige uitleg over de ontwerper ervan. Geïllustreerd.

1345. VAN DER LINDEN R., *Gedicht op de hedendaegsche mode, met 't Narre-schip Sotteghem 1739-Gend Cortryk 1779*, in *Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde. Handelingen*, 8, (1997), p.127-151. Bespreking en tekstuitgave van dit gedicht uit 1739 dat in 1779 herwerkt werd en opnieuw werd uitgegeven door de Gentenaar C. J. Bonne, advocaat bij de raad van Vlaanderen.

1346. VAN TRIMPONT M., *De Geraardsbergse "Garde Civique" of Burgerwacht (1795-1920)*, Geraardsbergen, 1997, 185 blz. Geïllustreerd historisch overzicht van de burgerwacht, met diverse bijlagen en een register op familienaam.

Biografieën

1347. BAILLIEUL B., *Portrettengalerij van de Gentse schuttersmaatschappij Willem Tell*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXXII, (1997), nr. 4, p. 214-233. Aan de hand van portretten die voorheen in het bezit waren van de kruisboogmaatschappij Willem Tell en thans ondergebracht zijn in de Sint-Rochusgilde die aan het Sint-Pietersplein is gevestigd, belicht de auteur kort de biografieën van de volgende leden: **Pierre Joseph Kerfysier** (1801-1852), **Joseph Jacques Kerfysier** (1833-1888), **Louis Van Ghendt**, **Victor De Muynck** (1840-1904), **Eugène Désiré**

Cambier (1821-1906), **Alfons Columbien** (1867-1947), **Diomède Claes** (1825-1846), **Charles de Kerchove de Limon** (1819-1882), **Karel Inghels** en **Jan Van Damme**. Ook de kunstenaars **Jean Egidius Vander Plaetsen** (1808-1857), **Joseph Pauwels** (1818-1876), **Ferdinand Willaert** (1861-1938) en **Leonard De Buck** (1874-1954) worden kort behandeld. De portrettengalerij wordt vergezeld van een korte historische notitie over het schuttersgenootschap Willem Tell, dat in 1825 werd opgericht en in de Tweede Wereldoorlog ophield te bestaan. Geïllustreerd.

1348. **BASTIAEN F., E. DE SMET, P. LAROY, H. NOTTEBOOM & W. NOTTEBOOM** (red.), *Vriendenboek Luc Stockman*, Aalter, 1998, 336 blz. Na een levensbeschrijving van de gevierde 65-jarige heemkundige, bekend om zijn inzet bij het Heemkundig Genootschap van het Meetjesland, volgen bijdragen over diverse onderwerpen, vooral van heemkundige en genealogische aard. Geïllustreerd.

1349. **CAPITEYN A.**, *Gent: Maurice Maeterlinck - Kabinet*, in *Vlaanderen*, 47, (1998), nr. 1, p. 22-23. Biografische nota over Maurice Maeterlinck (1862-1949), de enige schrijver uit de Lage Landen die de Nobelprijs voor Literatuur ontving. Het kabinet van deze auteur bevindt zich in het Museum Arnold Vander Haeghen in de Veldstraat te Gent. Deze nota kadert in een aflevering van het tijdschrift dat specifiek handelt over schrijvershuizen.

1350. **DE SMET M.**, *Karel Lodewijk Ledeganck (1805-1847)*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, 56, (1997), nr. 4, p. 227-243. Biografische nota van deze Vlaamse dichter die aan de Gentse Rijksuniversiteit in 1835 het diploma behaalde van doctor in de rechten. Met bespreking van het poëtisch oeuvre.

1351. **DE TREMERIE M.**, *Herman Balthazar. Gouverneur is ook een beetje ombudsman*, in *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 5, p. 175-177.

1352. *Herdenking Joan Vandenhoute (1951-1981)*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20, (1996), nr. 4, p. 5-14. Publicatie van toespraken bij de gelegenheid van de herdenking aan conservator en stadsarcheoloog Joan Vandenhoute (1951-1981) op het Campo Santo van Sint-Amandsberg op 26 oktober 1996 en naar aanleiding van de onthulling van een gedenkplaat in het Gravensteen op 20 december 1996. Geïllustreerd.

1353. **HERMAN J.P.**, *De kunstenaarsfamilie de Vigne*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 3, p. 151-154. Aanvullende gegevens over de Gentse kunstenaarsfamilie de Vigne, startend met de uit Frankrijk afkomstige Antoine des Vignes (1722-1795).

1354. *In memoriam voorzitter Roger De Vocht*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, 26, (1998), nr. 102, p. 1-5. Architect-stedebouwkundige Roger

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

De Vocht (1934-1998) was actief in kringen van heemkunde en familiekunde en was voorzitter van het heemkundig genootschap Land van Rode. Met weergave van de lijkrede.

1355. *Joris Helleputte 1852/1925. Architect en politicus*, Leuven, 1998, 2 delen, 588 blz. Het eerste deel behandelt de biografie van de in Gent geboren Joris Helleputte (1852-1925) met bijdragen van J. DE MAEYER, L. VAN MOLLE, B. DE KEYSER, G. GERARD, P. HEYMAN, L. VERPOEST, L. VRINTS en L. WILS over zijn jeugd en vorming en zijn loopbaan als architect en hoogleraar met zijn opvattingen over architectuur en architectuurpraktijk. Verder worden zijn carrière als volksvertegenwoordiger en minister toegelicht. In de laatste hoofdstukken, onder de titel 'l'Homme dépassé', wordt zijn levensloop na de Tweede Wereldoorlog geschetst. Het tweede boekdeel, onder de redactie van K. MAES, R. VERMEIREN, L. VERPOEST en L. VRINTS bevat een volledig overzicht van het oeuvre dat Helleputte als architect-ontwerper realiseerde. Het zwaartepunt daarvan bevindt zich in Leuven. Voor Gent worden de woningen Helleputte vermeld. Geïllustreerd.

1356. KLUYSKENS P., *Filips-Karel Marissal*, in *Ghentsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 4, p. 178-186. Posthume publicatie van twee bijdragen uit respectievelijk 1950 en 1967 over de Gentse kunstschilder Filip Karel Marissal (1698-1770) oprichter van een teken- en schildersschool of voorloper van de Academie voor Schone Kunsten. Geïllustreerd.

1357. KLUYSKENS P., *Jan Frans Willems*, in *Ghentsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 3, p. 148-151. Heruitgave van een bijdrage als herinnering aan de inhuldiging van het grafmonument voor Jan Frans Willems (1793-1846) die op 26 juni 1848 overleed en in 1847 op het Campo Santo in Sint-Amandsberg werd bijgezet.

1358. *Nouvelle biographie Nationale*, (*Académie Royale des sciences, des lettres et des beaux-arts de Belgique*), dl. 4, 1997, 408 blz. Bevat levensbeschrijving van enkele voor Gent belangrijke figuren: **Pierre François Blondel** († Gent 1694), voorzitter van de Geheime Raad; **Levinus Hulsius**, (Gent 1546-Frankfurt-am-Main 1606), auteur; schrijver **Grégoire Le Roy** (Gent 1862-Elsene 1941), politicus **Maurice Lippens** (Gent 1875-Elsene 1956) en historicus **Jacques Pirenne** (Gent 1891-Hierges 1972).

1359. OLSEN J., *De rouwborden of obiits uit de Sint-Niklaaskerk te Melle*, in *Heemkundige Verenigingen De Gonde*, 26, (1998), nr. 1, p. 15-29. In dit artikel worden de rouwborden behandeld van **Alfred Piers de Raveschoot** (1831-1897), **Emile Jean Braun** (1879-1968) en diens echtgenote **Adrienne Roland** (1883-1946), die allen bekende Gentaren zijn. De bespreking van de rouwborden omvat trouwens talrijke biografische notities. Geïllustreerd.

LEEN CHARLES, MARIE-CHRISTINE LALEMAN

1360. STOCKMAN R., *De goede mijnheer Triest. Een biografie van kanunnik Petrus Jozef Triest*, Gent, 1998, 128 blz. Levensbeschrijving, tevens historische studie van Petrus Jozef Triest (1760-1846) die een belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling van de armen- en ziekenzorg in Gent. Geïllustreerd.

1361. VALCKE J., *Herman Blondeel (1956-1997)*, in *Jaarboek Dronghine*, 1998, p. 97-102. Blondeel is de kunstenaar die in 1993 de opdracht kreeg twee hedendaagse glasramen in de Vijdkapel in de Sint-Baafskathedraal te vervaardigen.

1362. VAN DER LINDEN R., *Victor Stuyvaert: illustrator-graficus. Gent, 1897-1974-1977-1997*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 3, p. 200-201. Korte biografische nota met een bespreking van het kaftontwerp dat deze Gentse kunstenaar ooit maakte voor het tijdschrift. Geïllustreerd.

1363. VANDER STRAETEN M., *In memoriam Doctor Maurits Gysseling*, in *Heemkundig Nieuws*, 26, (1998), nr. 1, p. 3-6. Deze overleden doctor in de germaanse filologie was vooral gekend omwille van zijn eminente toponymische studies en van zijn levenswerk, met name de inventarisatie van het archief van de Sint-Baafsabdij en het Bisdom Gent (1919-1997). Zie ook het *In Memoriam*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27, (1998), nr. 2, p. 62. Geïllustreerd.

1364. VERBEKE A., *In memoriam André Despretz*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 27 (1998), nr. 3, p. 118-119. Korte biografische schets over historicus André Despretz (1938-1997) en zijn studies met betrekking tot het Gentse verleden. Geïllustreerd.

1365. VERHAEGHEE., *Musicus Frans August Gevaert (1828-1908) en zijn hulding in 1930 te Huise*, in *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde*, 35, (1998), p. 107-136. Biografische schets van deze componist die aan het Conservatorium in Gent diverse eerste prijzen behaalde. Geïllustreerd.

Index op auteursnamen

AFSCHRIFT A.	1315	DE HEMPTINNE T.	1165
ALDERIESTEN C.	1135	DE HERDT R.	1118, 1229, 1249, 1255
ALLEGAERT P.	1200	DE HOUWER V.	1256
AUGUSTYN B.	1125	DE JONG A.	1135
BAILLIEUL B.	1249-1250, 1347	DE KEYSER B.	1355
BALIS A.	1304	DE LEYE G.	1290
BALTHAU E.	1158-1159	DE MAEYER J.	1355
BASTIAEN F.	1124, 1127, 1348	DE MEULEMEESTER J.	1120, 1133
BASTIAENS J.	1131	DE MOOR G.	1322
BEGHEYN P.	1234	DE PARMENTIER E.	1170
BERGMANS A.	1251	DE POORTER A.	1133
BEYAERT M.	1160	DE SCHAEPRYVER A.	1203
BLOCKMANS W.	1161	DE SCHRYVER J.	1260
BLONDÉ B.	1185	DE SMET E.	1124, 1127, 1348
BOMBAY J.	1312	DE SMET M.	1350
BOONE M.	1162-1165, 1176	DE SUTTER H.	1218
BOUCKENOOGHE H.	1137	DE TREMERIE M.	1257, 1351
BRAEKMAN W.L.	1316-1317	DE VRIENDT R.	1323
BRAET A.	1318	DE VUYST W.	1249, 1255
BRAKEL J.J.	1299	DE WAELE M.	1204
BUYLE M.	1252	DE WEERDT D.	1205-1206
BUYSE S.	1226	DE WILDE J.	1325-1328
CAILLIAU A.	1200	DE WIN P.	1122
CAPITEYN A.	1138, 1349	DECAVELE J.	1125, 1141-1142
CARNIER M.	1201	DECEULAER H.	1190
CASSIMAN P.	1235, 1253	DEFORCE K.	1131
CERUTTI S.	1164	DEGRENDELE K.	1154
CHARLES L.	1118	DELLART S.	1132
CLAES M.C.	1123	DEMETER S.	1133
CLAUS J.	1249	DEMEY A.	1248, 1258
COLLIN L.	1236	DEMUYNCK G.	1121
COMPERNOLLE L.	1304	DENECKERE G.	1207
COOMANS F.	1252	DEROM S.	1255, 1259
COUTANT Y.	1227	DERVILLE A.	1171
COUTIEZ Y.	1173	DESCIMON R.	1164
CRÈVE P.	1119	DESMET G.	1249
CROMBÉ P.	1152	DESPRETZ A.	1230
CURVEILLER S.	1166	DEVOS P.	1261
D'HOLLANDER J.	1301	DEVRIESE L.	1262, 1324
DAMBRUYNE J.	1186-1187	DIEGERICK A.	1238
DE BACKER C.	1319	DOUXCHAMPS H.	1329
DE BAETS A.	1320	DUBOIS M.	1263
DE BELIE A.	1237, 1299	DUMOLYN J.	1172
DE BENS E.	1202	DUMOULIN J.	1173
DE BOECK D.	1321	DUPORTAIL P.	1208
DE BRUIJN M.W.J.	1167	EECKHOUT E.	1218
DE BUCK R.	1140, 1168, 1188-1189, 1254	EECKHOUT P.	1303
DE CLEENE M.	1255	ESTHER J.	1252
DE CLERCQ W.	1153	EVERAERT G.	1249, 1264
DE CONINCK R.	1119	FRANÇOIS L.	1209
DE CORTE M.	1169	FREDERICQ-LILAR M.	1290
		GAUBLOMME D.	1255

LEEN CHARLES, MARIE-CHRISTINE LALEMAN

GENICOT L.F.	1252	MORSA D.	1196
GERARD G.	1355	MORTIER E.	1212
GILLEIR A.	1201	MOUREAU G.	1231
GOSMAN M.	1162	MUYLLAERT E.	1285
GRIETEN J.	1143	MUYS E.	1130
GUBIN E.	1221	NEIRINCK F.	1243
HAQUETTE B.	1174	NOTTEBOOM H.	1124, 1127, 1348
HEINS A.	1267	NOTTEBOOM W.	1124, 1127, 1348
HEIRBAUT D.	1175	NUYTTENS M.	1124
HENDRIX V.	1135	OLSEN J.	1359
HERMAN J.P.	1353	OPSOMMER R.	1179
HEUGHEBAERT R.	1290	OSSIEUR E.	1213, 1244
HEYMAN P.	1355	PARAVICINI W.	1165
HOFFSUMMER P.	1265	PEIREN L.	1214
HOOFT E.	1266	PELEMAN L.	1126
HOOZEE R.	1306	PERDAEN Y.	1152
HORLINGS E.	1220	PIRENNE H.	1239
HOWELL M.	1176	POULAIN N.	1248, 1286, 1308
HUBLÉ-VAN KENHOVE N.	1206	PRAK M.	1163-1164
HUET L.	1143	PREVENIER W.	1125, 1161
HUYS P.	1330-1337	RONDAS B.	1218
JACOBS M.	1191-1192	RUBENS R.	1215
JANSSSENS S.	1240, 1268	SAS B.	1245
JOSEPH S.	1123	SCHEEPSMA W.	1180
KEPPENS E.	1135	SCHENKEVELD-	
KLUYSKENS P.	1203, 1356-1357	VAN DER DUSSEN R.	1146
LALEMAN M.C.	1118, 1133-1134, 1269-1270, 1314	SCHEPENS E.L.	1246
LANDRIE M.	1135	SCHWHILDEN T.	1123
LAPORTE D.	1304	SERGEANT J.	1152
LAROY P.	1124, 1127, 1338, 1348	SOLY H.	1144, 1182, 1187, 1190, 1192, 1194, 1197
LECLERCQ-MARX J.	1271	SOMME M.	1181
LEFEBURE J.	1272	STABEL P.	1182-1183
LENDERS P.	1193	STEEGHERS W.	1341-1342
LEVIS E.	1339	STEVENS W.	1127
LEYDER D.	1241	STOCKMAN R.	1216, 1360
LIEVOIS D.	1314	STOOPS G.	1134, 1314
LINTERS A.	1273	TANGHE J.	1217, 1287
LIPPENS M.	1249	TEERLINCK E.	1218
LIS C.	1144, 1182, 1187, 1190, 1192, 1194, 1197	TERRIER D.	1219
LOSONSCY T.	1307	THIJS A.K.L.	1197
LOZE P.	1274	THOEN H.	1155
LYON B.	1177	TIHON A.	1247
MAES D.	1242, 1275-1283, 1340	TRIEST M.	1147
MAES K.	1355	TYTGAT T.	1218
MARECHAL G.	1145	VALCKE J.	1361
MARTENS M.	1304	VAN ANROOIJ W.	1310
MARTIN D.	1210	VAN BOCKSTAELE R.	1288
MATTHYS A.	1133	VAN BOST F.	1344
MEERSSCHAERT L.	1131	VAN BRUAENE A.L.	1184
MEERSSCHAUT E.	1195	VAN CAUWENBERGH I.	1289
MEGANCK L.	1248, 1284	VAN DE WALLE A.L.J.	1290
MESSIAEN J.J.	1214	VAN DE WIELE J.	1148
MINNAERT G.	1131	VAN DER BORG K.	1135
MONBALLYU J.	1178	VAN DER HERTEN B.	1220
		VAN DER LINDEN R.	1345, 1362

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1997-98

VAN DER WERFF J.H.	1155	VANDER STRAETEN M.	1363
VAN DIERENDONCK R.M.	1155	VANDERJAGT A.	1162
VAN DOORNE G.	1255, 1259, 1291	VANDERSTRAETEN F.	1296
VAN DOORSELAER A.	1156	VANDEWALLE G.	1222
VAN DURME L.	1292	VANNIEUWENHUYSE J.	1233
VAN EENHOOGHE D.	1293	VEENSTRA J.	1162
VAN GANSBEKE J.	1294	VELLE K.	1129-1130, 1223
VAN GYSEGHEM A.	1255	VERBANCK W.	1298
VAN HAUWAERT L.	1295	VERBEKE A.	1344, 1364
VAN HEDEN R.	1232	VERBERCKMOES J.	1199
VAN HEESVELDE P.	1198	VERBRUGGEN C.	1131, 1154
VAN ISTERDAEL H.	1149	VERCRUYSSSE R.	1311
VAN MOLLE L.	1221, 1355	VERHAEGHE E.	1365
VAN OVERSTRAETEN D.	1173	VERMEIREN G.	1134
VAN RECHEM H.	1157	VERMEIREN R.	1355
VAN STRYDONCK M.	1135	VERPOEST L.	1355
VAN TRIMPONT M.	1346	VERSCHAFFEL T.	1224
VAN WERVEKE A.	1150	VERSTRAETE I.	1319
VAN WINTER J.M.	1128	VERVENNE D.	1249
VAN WITTENBERGHE O.	1297	VIANE R.	1255
VANACKER D.	1141-1142, 1151	VRINTS L.	1355
VANDENBREEDEN J.	1248	WILS L.	1355